

บทที่ ๔

การรับรองบุตรที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๔.๑ ธรรมชาติของบุตรที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

บุตรที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายคือบุตรที่เกิดนอกสมรส บุตรชนิดนี้แม้จะเป็นที่รู้กันว่าใครเป็นบิดา แต่กฎหมายก็ไม่รับรองว่าเป็นบิดาและบุตรกันตามกฎหมาย บุตรที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายนี้ถ้าพิจารณาจากเรื่องสิทธิของบุตร อาจจำแนกได้เป็น ๒ ประเภทคือ

(๑) บุตรนอกสมรสซึ่งอาจมีการรับรองว่าเป็นบุตรได้ (Recognition) ปัญหาว่าบุตรนอกสมรสชนิดใดบ้างที่อาจรับรองได้นั้นไม่เกิดขึ้นสำหรับประเทศทางเอเชีย เช่น จีน เกาหลี ญี่ปุ่น เพราะประเทศเหล่านี้มีบุตรนอกสมรสที่อาจรับรองได้เพียงชนิดเดียว แต่จะเกิดขึ้นสำหรับประเทศทางยุโรปและเอเชีย บางประเทศที่รับอิทธิพลของคริสตศาสนา ดังจะได้กล่าวต่อไป การรับรองนี้มีผลทำให้เด็กมีสิทธิบางประการต่อบิดา แต่ไม่ทำให้เด็กมีฐานะเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย

(๒) บุตรนอกสมรสซึ่งไม่อาจรับรองได้ บุตรประเภทนี้ได้แก่บุตรที่เกิดจากชายหญิงซึ่งกฎหมายห้ามทำการสมรสกันเนื่องจากความเป็นญาติหรือเป็นบุตรที่เกิดจากการเป็นคู่ สิทธิของบุตรดังกล่าวนี้ กฎหมายของประเทศส่วนใหญ่กำหนดให้เฉพาะค่าเลี้ยงชีพที่จำเป็นเท่านั้น

๔.๒ ชนิดของการรับรองบุตรนอกสมรส

การรับรองบุตรนอกสมรสโดยทั่วไปกฎหมายของประเทศต่าง ๆ จะกำหนดไว้ ๒ ชนิดคือ การรับรองโดยความสมัครใจ และการรับรองโดยถูกบังคับ

(๑) การรับรองโดยความสมัครใจ หมายถึงการที่บิดาตาม

ธรรมชาติของเด็กได้ทำการรับรองบุตรตามแบบที่กฎหมายกำหนดไว้โดยความ
สมัครใจของบิดาเองไม่มีการบังคับจากภายนอก

(๒) การรับรองโดยถูกบังคับ มุ่งถึงกรณีที่บิดาตามธรรมชาติ
ของเด็กถูกเด็กหรือมารดา ฯลฯ พ้องขอให้ศาลสั่งให้บิดาตามธรรมชาติรับรอง
เด็กหรือให้ศาลแสดงความเป็นบิดา

สำหรับประเทศฟิลิปปินส์นั้นยังมีการรับรองที่แปลกออกไปอีก

๒ วิธี คือ (๑)

ก. การรับรองโดยผลของกฎหมาย (Recognition by
operation by law)

ข. การรับรองโดยอัตโนมัติ (Automatic Recognition)
คือ เมื่อบุตรตามธรรมชาติถูกรับรองแล้ว พี่น้องร่วมบิดามารดาของบุตรดังกล่าว
จะถูกรับรองโดยอัตโนมัติด้วย^(๒)

(๑) Paras, Civil Code of the Philippines, (Manila:
third Edition 1963) Vol. I, Person and Family Relation, p.533

(๒) ประมวลกฎหมายแพ่งฟิลิปปินส์ มาตรา ๒๗๑ "เฉพาะบุตรตาม
ธรรมชาติผู้ซึ่งถูกรับรองโดยบิดามารดา ก่อนหรือหลังพิธีสมรสหรือตามคำพิพากษา
ของศาลหรือถือว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายโดยบิดามารดาสมรสกันภายหลัง"

ถ้าบุตรตามธรรมชาติถูกรับรองหรือมีคำสั่งศาลว่าเป็นบุตรตาม
ธรรมชาติ การรับรองหรือคำสั่งศาลดังกล่าวมีผลถึงพี่น้องร่วมสายโลหิตด้วย
ถ้าเขาไม่ได้โต้แย้งภายใน ๔ ปีนับแต่มีการรับรองหรือในกรณีที่เขาเป็นผู้เยาว์
ภายใน ๔ ปี นับแต่บรรลุนิติภาวะให้นำบทบัญญัติว่าด้วยความยินยอมมาใช้
กับพี่น้องร่วมสายโลหิตด้วย

๔.๓ การรับรองโดยความสมัครใจ

๔.๓.๑ แบบของการรับรอง ประเทศต่าง ๆ กำหนดแบบของการรับรองไว้ดังนี้คือ

(๑) ต้องทำเป็นเอกสารที่เป็นทางการ (Authentic Act) หรือบันทึกในสูติบัตร ได้แก่ ฝรั่งเศส^(๓) คำว่า Authentic Act นี้ตามรูปศัพท์มีความหมายกว้างขวางมาก แต่ตามความหมายของประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศส หมายความว่า การรับรองบุตรซึ่งทำในเอกสารการเกิด หรือการจดทะเบียนรับรองบุตรกับเจ้าพนักงานทะเบียนราษฎรตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎรหรือโนตารี^(๔)

(๓) ประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศส มาตรา ๓๓๔ "การรับรองเด็กเกิดนอกสมรสจะถูกทำขึ้นในรูปของเอกสารที่เป็นทางการ ในกรณีที่มีการรับรองไม่ได้ถูกบันทึกในสูติบัตร

Planiol, *Civil Law Treatise*, An English Translation by Louisiana State Law Institute (Louisiana: Eleventh Ed. 1938) Volume two, Part one, pp. 805-806

(๔) ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน มาตรา ๑๖๐๐ c "(๑) การแสดงการรับรองและแสดงการให้ความยินยอมของเด็ก การให้ความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมต่อการแสดงเจตนาดังกล่าวต้องทำตามแบบที่มีการรับรองสาธารณะต่อศาลหรือโนตารี

(๒) สำเนาของการแสดงเจตนาอันได้รับรองแล้วนั้น นอกจากจะต้องส่งให้เจ้าพนักงานทะเบียนราษฎรแล้วจะต้องส่งให้แก่บุตรและมารดาของบุตรด้วย

(๓) การให้ความยินยอมของบุตรและผู้แทนโดยชอบธรรมตลอดจนการให้ความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้รับรองอาจให้ได้จนถึงเวลา ๖ เดือนนับแต่วันจดทะเบียนการรับรองระยะเวลานี้จะไม่นับก่อนวันเกิดของเด็ก"

(๒) ต้องทำตามแบบที่มีการรับรองสาธารณะ ได้แก่ เยอรมัน ซึ่งตามกฎหมายเยอรมันการรับรองต้องแสดงต่อศาลหรือนotar (๕) เท่านั้น

(๓) ต้องรับรองโดยการจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนครอบครัว หรือโดยพิธีกรรม ได้แก่ ญี่ปุ่นและเกาหลี (๖)

(๔) ต้องรับรองโดยจดลงในทะเบียนคนเกิดหรือในพิธีกรรม หรือการให้ถ้อยคำต่อ Court of Record หรือในเอกสารที่ทำเป็นทางการใด ๆ ได้แก่ฟิลิปปินส์ (๗)

(๕) ประมวลกฎหมายแพ่งญี่ปุ่น มาตรา ๑๘๑ "การรับรองบุตรตามธรรมชาติจะเกิดผลโดยแจ้งตามบทบัญญัติว่าด้วยการจดทะเบียนครอบครัว การรับรองบุตร อาจมีผลโดยการทำพิธีกรรม"

(๖) ประมวลกฎหมายแพ่งเกาหลี มาตรา ๘๕๘ "ผลของการรับรอง (๑) การรับรองมีผลเมื่อการรับรองดังกล่าวได้แจ้งตามบทบัญญัติว่าด้วยทะเบียนราษฎร (๒) การรับรองอาจเป็นผลโดยพิธีกรรมในกรณีนี้เป็นหน้าที่ของผู้จัดการมรดกที่จะทำให้ข้อเท็จจริงอันนี้ทราบโดยรายงานภายหลัง"

(๗) ประมวลกฎหมายแพ่งฟิลิปปินส์ มาตรา ๒๖๘

"การรับรองอาจทำในเอกสารการเกิด, โดยพิธีกรรม, หรือโดยการให้ถ้อยคำต่อ Court of Record หรือโดยเอกสารที่เป็นทางการใด ๆ"

อนึ่งการรับรองโดยพินัยกรรมของฟิลิปปินส์ ได้มีคำพิพากษาศาลฎีกา อธิบายไว้ดังต่อไปนี้

ก. การที่เจ้ามรดกแสดงในพินัยกรรมของตนรับของบุคคลใดให้เป็นบุตรตามธรรมชาติของตนนั้น ยังไม่เพียงพอถ้าจากข้ออื่น ๆ ในพินัยกรรมแสดงชัดว่าเขาตั้งใจจะไม่รับรองเด็กดังกล่าวเป็นบุตร หรือถ้าเด็กบรรลุนิติภาวะแล้ว และพินัยกรรมไม่แสดงว่าได้รับความยินยอมของเด็กก่อน^(๘)

ข. พินัยกรรมไม่จำเป็นจะต้องพิสูจน์ว่าได้ทำถูกต้องตามแบบของพินัยกรรมหรือไม่^(๙)

ค. ถ้าพินัยกรรมทำผิดแบบการรับรองในพินัยกรรมดังกล่าวอาจจะอนุญาตให้ในฐานะที่เป็นการรับรองโดยเอกสารที่เป็นทางการได้ ไม่ใช่การรับรองโดยพินัยกรรม^(๑๐)

ง. กรณีพินัยกรรมไม่สมบูรณ์ เนื่องจากถูกข่มขู่ ฯลฯ การรับรองยอมเป็นโมฆียะ^(๑๑)

จ. ในกรณีที่พินัยกรรมถูกบอกล้าง การรับรองถือว่ายังกงอยู่^(๑๒)

(8)

Adelaida Tobotabo et al V. Aguedo Tobotabo et al,
L-10909, April 30, 1962

(9)

Guevara V. Guevara, C.A. G.R. No. 7564

(10)

Paras, op. cit., p. 526

Legare V. Guerques, 34 Phil. 221

(11)

Paras, op.cit., p. 527

(12)

Remigio V. Ortigu, 33 Phil. 614

สำหรับการให้ถ้อยคำต่อ Court of Record ซึ่งจะเป็นการ
รับรองบุตรตามธรรมชาตินี้ มีคำพิพากษาฎีกาของฟิลิปปินส์อธิบายไว้ดังต่อไปนี้

ก. ผู้รับรองอาจจะทำโดยเจตนา เช่น ถ้อยคำที่ให้ในฐานะ
พยานภายใต้คำสาบานในศาล (๑๓)

ข. ผู้รับรองอาจจะกระทำโดยบังเอิญ เช่น ถ้อยคำที่ให้ในขณะที่
ที่มีการดำเนินคดี บิดาได้อ้างถึงบุตรสาวว่าเป็นบุตรตามธรรมชาติของตน (๑๔)

การรับรองโดยเอกสารที่เป็นทางการตามความหมายที่คำพิพากษา
ฎีกาฟิลิปปินส์อธิบายไว้มีดังนี้

ก. ไม่จำเป็นต้องเป็นเอกสารราชการ เพียงแต่เป็นเอกสารที่
แท้จริงและมีลายมือชื่อผู้ที่อ้างว่าเป็นบิดาก็เพียงพอแล้ว (๑๕)

ข. ในกรณีที่เป็นเอกสาร เป็นสมุดบันทึกความจำซึ่งได้เขียนด้วย
ลายมือของผู้ที่อ้างว่าเป็นบิดาทั้งเล่ม และขอเท็จจริงที่กล่าวในเอกสารนั้นสอดคล้อง
คลึงกับการกระทำหรือขอเท็จจริงที่แท้จริงก็ไม่จำเป็นต้องมีลายมือซึ่งผู้อ้างว่า
เป็นบิดา (๑๖)

ค. สำหรับเอกสารที่ทำกับทางราชการ เช่น ข้าราชการเขียน
คำร้องขอประกันภัยกับบริษัทประกันภัยของรัฐบาล โดยกรอกข้อความแสดงความ
เป็นบิดาของเขาแก่บุตรตามธรรมชาติ เช่นนี้ก็ถือได้ว่าการรับรองโดยเอกสาร
ที่เป็นทางการแล้ว (๑๗)

(13)

Garcia V. Pongan, G.R. No. L-4362, Aug. 31, 1951

(14)

Juvelona V. Monte claro, 74, Phil. 393

(15)

Madridejo V. Delcon 55, Phil. 1

(16)

Varela V. Villanueva, G.R.L.-3052, June 29, 1954
50 O.G. 4242

(17)

Paraja V. Paraja, L-5824, May 31, 1954

(๕) ต้องรับรองโดยเอกสารที่เป็นทางการหรือโดยพินัยกรรมโดยนำเอกสารดังกล่าวแจ้งต่อนายทะเบียนราษฎรที่ผู้รับรองมีสถานที่อยู่ ได้แก่ สวิส (๑๘)

(๖) ต้องรับรองโดยจดลงในทะเบียนคนเกิด หรือโดยการแสดงเจตนาหรือจดทะเบียนภายหลังที่เด็กเกิดหรือขณะตั้งครรภ์โดยแสดงต่อนายทะเบียนราษฎร หรือผู้พิพากษาศาล ผู้ปกครองหรือโดยเอกสารสาธารณะหรือโดยพินัยกรรมทุกชนิด ได้แก่ อิตาลี (๑๙)

(๗) การรับรองไม่มีแบบ อาจรับรองโดยพฤติการณ์ เช่น การที่บิดาตามธรรมชาติให้ความอุปการะเลี้ยงดูบุตรตามธรรมชาติ ในฐานะบิดากับบุตรก็ถือว่าเป็นการรับรองแล้ว ได้แก่ จีน (๒๐)

(๑๘) ประมวลกฎหมายแพ่งสวิส มาตรา ๓๐๓ วรรค ๒ "การรับรองต้องทำโดยเอกสารที่เป็นทางการหรือโดยแสดงในพินัยกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งและการกระทำดังกล่าวต้องแจ้งต่อนายทะเบียนราษฎร ณ ที่ที่อยู่ตามกฎหมายของผู้รับรองนั้น"

(๑๙) ประมวลกฎหมายแพ่งอิตาลี มาตรา ๒๕๕ "แบบของการรับรองการรับรองของบุตรตามธรรมชาติ ถูกทำในทะเบียนคนเกิดหรือโดยการแสดงเจตนาหรือโดยการจดทะเบียนภายหลังที่เด็กเกิดหรือตั้งครรภ์โดยแสดงต่อนายทะเบียนราษฎรหรือผู้พิพากษาศาลผู้ปกครอง หรือโดยเอกสารสาธารณะหรือโดยพินัยกรรมทุกชนิด"

(๒๐) ประมวลกฎหมายแพ่งจีน มาตรา ๑๐๖๕ "เด็กที่เกิดนอกสมรสผู้ซึ่งถูกรับรองโดยบิดาตามธรรมชาติให้ถือว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย ในกรณีที่มีการอุปการะเลี้ยงดูเด็ก ให้ถือว่าการรับรองได้มีขึ้นแล้ว"

๔.๓.๒ ผู้ที่ทำการรับรอง โดยหลักถือว่าการรับรองเด็กเป็นบุตรตาม
 ธรรมเนียมชาติเป็นเรื่องเฉพาะตัวของบิดา ดังนั้นกฎหมายของประเทศต่าง ๆ จึง
 เขียนไว้เป็นหลักให้บิดาตามธรรมเนียมชาตินั้นเองเป็นผู้รับรองบุตรด้วยตนเอง (๒๑)
 ยกเว้น

(๒๑) ประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศส มาตรา ๓๓๖ "การรับรองของบิดา
 ปราศจากการพิสูจน์หรือรับอย่างเปิดเผยของมารดา ย่อมมีผลเฉพาะบิดาเท่านั้น"

ประมวลกฎหมายแพ่งสวิส มาตรา ๓๐๓ "การรับรองเด็กเป็นบุตรตาม
 ธรรมเนียมชาติอาจทำโดยบิดา ถ้าบิดาถึงแก่ความตายหรือไร้ความสามารถ การ
 รับรองนี้ให้ทำโดยบิดาของบิดาตามธรรมเนียมชาติ"

ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน มาตรา ๑๖๐๐ "ให้ถือเสมือนบิดาซึ่ง
 ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (๑) ผู้ที่รับรองความเป็นบิดา"

ประมวลกฎหมายแพ่งญี่ปุ่น มาตรา ๗๖๕ "เด็กผู้ซึ่งไม่ได้ทำให้เป็นบุตร
 ชอบด้วยกฎหมาย อาจถูกรับรองโดยบิดาหรือมารดา"

ประมวลกฎหมายแพ่งจีน มาตรา ๑๐๖๔ "เด็กที่เกิดนอกสมรส ผู้ซึ่งถูก
 รับรองโดยบิดาตามธรรมเนียมชาติให้ถือว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย ในกรณีที่มีการ
 อุปการะเลี้ยงดูเด็ก ให้ถือว่าการรับรองได้มีขึ้นแล้ว"

ประมวลกฎหมายแพ่งเกาหลี มาตรา ๘๕๕ "เด็กเกิดนอกสมรสอาจ
 ถูกรับรองโดยบิดาหรือมารดา"

ประมวลกฎหมายแพ่งชิลีปินส์ มาตรา ๒๗๖ "บุตรตามธรรมเนียมชาติอาจ
 ถูกรับรองโดยบิดามารดาาร่วมกันหรือเฉพาะคนใดคนหนึ่ง"

ประมวลกฎหมายแพ่งอิตาลี มาตรา ๒๕๐ "บุตรตามธรรมเนียมชาติอาจถูก
 รับรองได้โดยบิดามารดาาร่วมกันหรือแยกกัน"

(๑) กรณีบิดาเป็นคนที่มีความสามารถโดยจำกัด กฎหมายต่างประเทศบัญญัติไว้ต่างกันดังนี้

ก. ให้บิดาตามธรรมชาตินั้นเองรับรองบุตรโดยตนเองได้ โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรม ได้แก่ ฝรั่งเศส อิตาลี สวิส เกาหลีฟิลิปปินส์ จีน และญี่ปุ่น (๒๒)

ข. ให้บิดาตามธรรมชาติรับรองบุตรได้โดยตนเองแต่ต้องได้รับความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมก่อน ได้แก่ เยอรมัน (๒๓)

(๒) กรณีบิดาเป็นคนที่มีความสามารถ กฎหมายของประเทศต่าง ๆ กำหนดไว้เป็น ๓ พวกดังนี้

ก. ให้บิดาตามธรรมชาติรับรองบุตรได้โดยตนเองโดยไม่ต้องได้รับความยินยอมของผู้อุปบาล ได้แก่ อิตาลี ฝรั่งเศส เกาหลี จีน ญี่ปุ่น และฟิลิปปินส์ (๒๔)

(๒๒) กฎหมายของประเทศเหล่านี้ไม่มีบทบัญญัติห้ามไว้

(๒๓) ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน มาตรา ๑๖๐๐ d (๑) "ผู้ซึ่งมีความสามารถอันจำกัด อาจรับรองโดยตนเองได้ในการรับรองนี้ เขาจำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมของเขา สำหรับผู้ใดที่มีความสามารถนั้น ผู้แทนโดยชอบธรรมของเขาอาจรับรองได้โดยอนุมัติศาลผู้ปกครอง"

(๒๔) สำหรับอิตาลี จีน ฟิลิปปินส์ และฝรั่งเศส ไม่มีบทบัญญัติห้ามไว้แต่ญี่ปุ่นและเกาหลีมีบทบัญญัติเขียนไว้ชัดว่าให้บิดารับรองได้

ประมวลกฎหมายแพ่งญี่ปุ่นมาตรา ๗๕๐ "บิดาหรือมารดาไร้ความสามารถไม่ต้องได้รับความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมในการรับรองเด็ก"

ประมวลกฎหมายแพ่งเกาหลี มาตรา ๘๕๖ "กรณีบิดาเป็นคนที่มีความสามารถ เขาอาจรับรองเองได้โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตจากผู้อุปบาล"

แต่สำหรับประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศส มีผู้เห็นว่า (๒๕) การ
รับรองโดยผู้ไร้ความสามารถนั้นจะมีผลบังคับ ถ้าหากว่าผู้ไร้ความสามารถรู้
ว่าเขากำลังทำอะไร

ข. ให้ผู้แทนโดยชอบธรรมทำการรับรองแทนโดยอนุมัติศาล
ผู้ปกครอง ได้แก่ เยอรมัน (๒๖)

ค. ให้บิดาของบิดาตามธรรมชาติเป็นผู้รับรองแทน ได้แก่
สวิส (๒๗)

(๓) กรณีบิดาเป็นผู้เยาว์ เนื่องจากผู้เยาว์ไม่ใช่ผู้ไร้ความสามารถ
โดยธรรมชาติ ดังนั้น บางประเทศจึงเปิดโอกาสให้ผู้เยาว์ทำการรับรองบุตร
ตามธรรมชาติของตนได้เอง แต่บางประเทศก็บัญญัติให้ผู้แทนโดยชอบธรรมรับ
รองแทน ด้วยต้องการจะคุ้มครองผู้เยาว์ที่ยังเยาว์วัยจริง ๆ ดังต่อไปนี้

ก. ให้ผู้เยาว์รับรองบุตรตามธรรมชาติเองได้โดยไม่ต้อง
ขออนุญาตผู้แทนโดยชอบธรรมเสียก่อน ได้แก่ เกาหลี ญี่ปุ่น จีน เยอรมัน
สวิส ฝรั่งเศส (๒๘)

(๒๕) *Planiol, op. cit., p. 811*

(๒๖) ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน มาตรา ๑๖๐๐ d (๑) ฎ (๒๒)

(๒๗) ประมวลกฎหมายแพ่งสวิส มาตรา ๓๐๓ ฎ (๒๐)

(๒๘) ประมวลกฎหมายแพ่งเหล่านี้ไม่มีบทบัญญัติห้ามไว้

Planiol, op. cit., p. 811

ข. แยกผู้เยาว์ออกเป็น ๒ กรณีได้แก่ ฟิลิปินส์และอิตาลี (๒๙)

(๑) ผู้เยาว์ที่สามารถทำการสมรสได้โดยไม่ต้องขอความยินยอมจากบิดามารดาหรือผู้อนุบาล อาจรับรองบุตรตามธรรมชาติโดยตนเองได้ โดยไม่ต้องขอความยินยอมจากบิดามารดาหรือผู้อนุบาล

(๒) ผู้เยาว์ที่ไม่อาจทำการสมรสได้โดยไม่ได้รับความยินยอมจากบิดามารดาหรือผู้อนุบาล ไม่อาจทำการรับรองบุตรตามธรรมชาติโดยตนเองได้ เว้นแต่จะใดกระทำให้ในขณะที่ทำการสมรส ได้แก่ อิตาลี หรือบิดามารดาหรือผู้อนุบาลได้รับรองการรับรองนั้น หรือเป็นการรับรองโดยพินัยกรรม ได้แก่ ฟิลิปินส์

(๔) กรณีที่บิดาถึงแก่ความตายก่อนทำการรับรอง ประเทศที่ถือหลักว่าการรับรองบุตรเป็นเรื่องเฉพาะตัวโดยเคร่งครัดไม่บัญญัติให้ผู้ใดรับรองได้ แต่บางประเทศมุ่งจะคุ้มครองเด็กและต้องการให้เด็กเป็นบุตรตามธรรมชาติโดยวิธีง่าย ๆ จึงบัญญัติให้ผู้อื่นรับรองได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. กฎหมายไม่บัญญัติให้ผู้ใดรับรองแทนได้ จึงไม่อาจมีการรับรองโดยความสมัครใจของบิดาในกรณีเช่นนี้ ได้แก่ ฝรั่งเศส อิตาลี

(๒๙) ประมวลกฎหมายแพ่งฟิลิปินส์ มาตรา ๒๑๙ "เด็กผู้ซึ่งไม่อาจทำการสมรสโดยปราศจากความยินยอมของบิดามารดาไม่อาจรับรองบุตรตามธรรมชาติ เว้นแต่บิดามารดาหรือผู้แทนโดยชอบธรรมจะได้รับรองการรับรองนั้น หรือเว้นแต่จะเป็นการรับรองที่ได้ทำในพินัยกรรม"

ประมวลกฎหมายแพ่งอิตาลี มาตรา ๒๕๓ วรรค ๒ "การรับรองไม่อาจทำได้โดยบิดาอายุไม่ถึง ๑๘ ปี หรือมารดาอายุไม่ถึง ๑๕ ปี เว้นแต่จะใดกระทำให้ขณะสมรส"

เยอรมัน จีน เกาหลี ญี่ปุ่น และฟิลิปปินส์

ข. ให้ความหมายของบิดาตามธรรมชาติเป็นผู้รับรองได้ ไค้แก่
สวิส (๓๐)

๔.๓.๓ ข้อจำกัดผู้มีอำนาจรับรองบุตรที่เกิดจากชู้ และบุตรที่เกิดจาก
ความเป็นญาติสนิท สำหรับบางประเทศ มีดังต่อไปนี้

๑. ห้ามไม่ให้มีการรับรองบุตรที่เกิดจากชู้ หรือเกิดจากความ
เป็นญาติสนิทเด็ดขาด ไค้แก่ สวิส และฟิลิปปินส์ (๓๑)

๒. กรณีบุตรที่เกิดจากชู้ อาจรับรองได้โดยบิดา มารดาผู้ซึ่งไม่ได้
สมรสในขณะที่มีการตั้งครรภ์ หรือผู้ซึ่งสมรสแล้วในขณะที่ตั้งครรภ์ แต่การสมรสนั้น
ได้สิ้นสุดลงภายหลัง เนื่องจากการตายของคู่สมรส ไค้แก่ อิตาลีและฝรั่งเศส (๓๒)

๓. กรณีบุตรที่เกิดจากญาติสนิทอาจรับรองได้โดยบิดามารดา

(๓๐) ประมวลกฎหมายแพ่งสวิส มาตรา ๓๐๓ กู (๒๐)

(๓๑) ประมวลกฎหมายแพ่งสวิส มาตรา ๓๐๔ "การรับรองเด็กที่เกิดจาก
ชู้หรือเกิดจากญาติสนิทไม่อนุญาตให้ทำได้"
Paras, op. cit., p. 514

(๓๒) ประมวลกฎหมายแพ่งอิตาลี มาตรา ๒๕๒ "เด็กที่เกิดจากชู้อาจถูก
รับรองโดยบิดามารดาผู้ซึ่งไม่ได้สมรสในขณะที่ตั้งครรภ์"

เด็กอาจถูกรับรองโดยบิดามารดาผู้ซึ่งสมรสแล้วในเวลาที่ตั้งครรภ์
ถ้าการสมรสนั้นได้สิ้นสุดลงเนื่องจากการตายของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง"

Planiol, op. cit., pp. 814-815

ถ้าผู้ซึ่งกระทำโดยสุจริต ในกรณีที่อยู่ในระยะเวลาตั้งครรภทั้ง ๒ ฝ่ายไม่รู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างกัน ได้แก่ อิตาลี^(๓๓) ส่วนฝรั่งเศส^(๓๔) นั้น บิดาหรือมารดาผู้กระทำโดยสุจริตอาจรับรองได้ ถ้าเขาไม่รู้หรือไม่มีสิ่งใดที่แสดงให้เห็นโดยเปิดเผยว่าเป็นการสมรสระหว่างญาติสนิท

๔.๓.๔ เด็กที่อาจรับรองให้เป็นบุตรตามธรรมชาติของบิดาได้ โดยทั่วไปธรรมชาติของเด็กที่อาจรับรองให้เป็นบุตรตามธรรมชาติของบิดาได้ คือ บุตรนอกสมรสซึ่งมีตัวตนปรากฏอยู่ในขณะที่ทำการรับรองและไม่ต้องห้ามตามกฎหมาย แต่มีข้อยกเว้นต่อไปนี้คือ

๑. เด็กที่ไม่อยู่หรือไม่มีชีวิต หมายถึงทารกในครรภ์มารดาและเด็กที่ตายไปแล้วก่อนมีการรับรอง ประเทศต่าง ๆ บัญญัติกฎหมายไว้ต่างกันดังนี้

ก. การรับรองทารกในครรภ์มารดา

(๑) มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยตรงให้มีการรับรองทารกในครรภ์มารดาได้แก่ เกาหลี ญี่ปุ่น เยอรมัน^(๓๕)

(๓๓) ประมวลกฎหมายแพ่งอิตาลี มาตรา ๒๕๑ "เด็กที่เกิดจากบุคคลซึ่งเป็นญาติร่วมสายโลหิตกัน ถึงแม้จะเป็นความสัมพันธ์โดยธรรมชาติในสายตรงโดยไม่จำกัดลำดับชั้นหรือภายในลำดับชั้นที่ ๒ หรือมีความสัมพันธ์เกี่ยวดองในญาติสายตรงไม่อาจถูกรับรองได้โดยบิดามารดาเว้นแต่ในเวลาตั้งครรภ เขาไม่รู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างกัน บิดามารดาฝ่ายที่กระทำโดยสุจริตรับรองได้"

(๓๔)

Planiol, *op. cit.*, pp. 814-815

(๓๕) ประมวลกฎหมายแพ่งเกาหลี มาตรา ๘๕๘ "บิดาอาจรับรองได้แม้กระทั่งทารกในครรภ์มารดา"

ประมวลกฎหมายแพ่งญี่ปุ่น มาตรา ๑๕๓ "บิดาอาจรับรองได้แม้กระทั่งทารกในครรภ์มารดา"

(๒) เพื่อประโยชน์ของเด็กแม็กกฎหมายจะไม่บัญญัติไว้ก็ให้
มีการรับรองทารกในครรภ์มารดาได้ ได้แก่ ฝรั่งเศส ฟิลิปินส์^(๓๖)

(๓) ไม่บัญญัติกฎหมายให้รับรองทารกในครรภ์มารดาได้
ได้แก่ อิตาลี สวิส จีน

ข. การรับรองเด็กที่ตายไปแล้ว

(๑) มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยตรงให้รับรองได้เฉพาะกรณีของเด็ก
มีผู้สืบสันดาน ได้แก่ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น เกาหลี และอิตาลี^(๓๗)

(๓๖) Planiol, op. cit., p. 812

Paras, op. cit., p. 318

(๓๗) ประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศส มาตรา ๓๓๒ "การรับรองเด็กอาจ
ทำขึ้นเพื่อเด็กที่ถึงแก่กรรมไปแล้วในกรณีที่เด็กมีผู้สืบสันดาน สำหรับกรณีนี้ผล
ประโยชน์จะตกอยู่กับผู้สืบสันดาน"

Planiol, op. cit., p. 812

ประมวลกฎหมายแพ่งญี่ปุ่น มาตรา ๑๘๓ วรรค ๒ "บิดาหรือมารดาอาจ
รับรองได้แม้กระทั่งเด็กที่ตายไปแล้ว แต่เฉพาะเมื่อผู้สืบสันดานของเด็กยังมีชีวิต
อยู่ในกรณีนี้ถ้าผู้สืบสันดานดังกล่าวบรรลุนิติภาวะต้องได้รับความยินยอมจากเขาคด้วย"

ประมวลกฎหมายแพ่งเกาหลี มาตรา ๘๕๖ "แม้ภายหลังที่เด็กตายแล้ว
ถ้าผู้สืบสันดานของเด็กยังมีชีวิตอยู่เด็กอาจถูกรับรองให้เป็นบุตรตามกฎหมายได้"

ประมวลกฎหมายแพ่งอิตาลี มาตรา ๒๕๕ "การรับรองเด็กที่ตายไปแล้ว
ให้ทำได้ เพื่อประโยชน์ของผู้สืบสันดานที่ชอบด้วยกฎหมายและบุตรตามธรรมชาติ
ที่รับรองแล้วของเขา"

(๒) ไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้ให้รับรองเด็กที่ตายไปแล้วได้ ได้แก่
จีน ฟิลิปปินส์ เยอรมัน สวิส

๒. เด็กที่เกิดจากชู้หรือเด็กที่เกิดจากญาติสนิท เด็กทั้ง ๒ ชนิดนี้
โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับประเทศทางเอเชียส่วนใหญ่ไม่มีข้อห้ามไม่ให้บิดามารดา
ทำการรับรอง และในยุโรปบางประเทศแม้จะมีกฎหมายห้ามไว้ ก็อาจรับรอง
ได้ในบางกรณี แต่บางประเทศบัญญัติกฎหมายห้ามไว้เด็ดขาดดังต่อไปนี้

ก. ไม่มีกฎหมายห้ามมิให้มีการรับรองเด็กที่เกิดจากชู้ หรือ
ญาติสนิทเป็นบุตรตามธรรมชาติให้แก่ จีน เกาหลี ญี่ปุ่น และเยอรมัน

ข. กฎหมายกำหนดให้รับรองได้โดยมีเงื่อนไข ได้แก่ ฝรั่งเศส
อิตาลี^(๓๘) เด็กที่เกิดจากชู้ที่อาจถูกรับรองตามกฎหมายฝรั่งเศส คือ

(๓๘) ประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศส มาตรา ๓๓๕ "การรับรองบุตรดังกล่าว
นี้มีอาจทำขึ้นเพื่อประโยชน์ของเด็กที่เกิดจากการผิดประเวณี แต่มีข้อ
ยกเว้นตามมาตรา ๓๓๑ วรรค ๒(๑) เด็กที่เกิดจากการผิดประเวณีของฝ่าย
มารดา ในกรณีที่เด็กนั้นถูกปฏิเสธจากฝ่ายสามีหรือทายาทของสามี

(๒) เด็กที่เกิดจากการผิดประเวณีของฝ่ายมารดาในกรณีที่การ
ปฏิเสธของเด็กลูกนั้นเกิดขึ้นในระยะเวลาที่ฝ่ายมารดามีสถานที่อยู่แยกต่างหากอย่าง
แน่ชัดตามมาตรา ๘๖๘ ของประมวลกฎหมายแพ่ง ก่อนที่จะมีการถอนฟ้อง ยก
ฟ้อง หรือประนีประนอมยอมความตามกฎหมาย ทั้งนี้การรับรองและการทำให้
เด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย อาจถูกตัดสินให้เป็นโมฆะได้ ในกรณีที่เด็กนั้นได้
ครอบครองสถานะของบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายอยู่แล้ว

(๓) เด็กที่เกิดจากการผิดประเวณีของฝ่ายบิดา มาตรานี้จะใช้
กับเด็กที่ได้รับการรับรองจากบิดาและมารดาหรือจากคนใดคนหนึ่งในสองคนนี้
การรับรองนี้จะเป็นการรับรองตามกฎหมาย ถ้าเมื่อได้มีการตัดสินคดีต่อหน้า

- (๑) เด็กที่เกิดจากมารคามีชู้ และเด็กนั้นถูกปฏิเสธโดยสามีหรือทายาทของสามี
- (๒) เด็กที่เกิดจากมารคามีชู้ ในกรณีที่มีการปฏิสนธิของเด็กเกิดขึ้นในระยะที่ฝ่ายมารคามีสถานที่อยู่แยกต่างหากจากสามีอย่างแน่ชัด และเด็กนั้นไม่ได้ครอบครองสถานะของบุตรชอบด้วยกฎหมาย
- (๓) เด็กที่เกิดจากการผิดประเวณีของบิดา
เด็กที่เกิดจากญาติที่อาจถูกรับรองได้ตามกฎหมายฝรั่งเศส
ได้แก่เด็กที่เกิดจากญาติซึ่งคู่สมรสฝ่ายหนึ่งไม่ทราบหรือไม่มีสิ่งใดแสดงว่า
เป็นการสมรสระหว่างญาติที่กฎหมายห้าม

(๓๘)

สาธารณชน ภายหลังจากการสอบสวนและประชุมตกลงของที่ปรึกษา ซึ่งได้มีการตัดสินและรับรองว่าเด็กนั้นได้มีการครอบครองสิทธิเสมือนเด็กในสมรสหลังการสมรสนั้น"

ประมวลกฎหมายแพ่งอิตาลี มาตรา ๒๕๒ วรรค ๓ "ถ้าผลเกิดภายหลังจากการสมรสได้สิ้นสุดลงคือบุตรชอบด้วยกฎหมายหรือเด็กถูกทำให้เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายหรือทายาทที่ชอบด้วยกฎหมาย การรับรองจะมีผลเฉพาะนับแต่วันที่มีประกาศโดยกฤษฎีกาของประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐ"

ประมวลกฎหมายแพ่งอิตาลี มาตรา ๒๕๑ "เด็กที่เกิดจากบุคคลซึ่งเป็นญาติร่วมสายโลหิตกัน ถึงแม้จะเป็นความสัมพันธ์โดยธรรมชาติในทางสายตรงโดยไม่จำกัดลำดับชั้น หรือภายในลำดับชั้นที่ ๒ หรือมีความสัมพันธ์เกี่ยวดองในญาติสายตรงไม่อาจถูกรับรองได้โดยบิดามารดา เว้นแต่ในเวลาตั้งครรภ์เขาไม่รู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างกัน บิดามารดาฝ่ายที่สุจริตรับรองได้"

เด็กที่เกิดจากผู้ที่อาจถูกรับรองได้ตามกฎหมายอิตาลี กฎหมายอิตาลีไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับตัวเด็กไว้ แม้ในกรณีที่การสมรสได้สิ้นสุดลงแล้ว และเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีตามกฎหมายก็ยังอาจถูกรับรองโดยบิดาคามธรรมชาติได้

เด็กที่เกิดจากญาติที่อาจถูกรับรองได้ตามกฎหมายอิตาลี ได้แก่ เด็กที่อยู่ในเวลาตั้งครรภ์ บิดามารดาไม่รู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างกัน

ค. มีบทบัญญัติห้ามไม่ให้รับรองเด็กทั้ง ๒ ประเภทเด็ดขาด ได้แก่ ฟิลิปปินส์ สวิส^(๓๙)

๔.๓.๕ ความยินยอม

การที่กฎหมายบางประเทศบัญญัติให้การรับรองบุตรต้องได้รับความยินยอม ซึ่งอาจจะเป็นความยินยอมของตัวเด็กนั้นเอง หรือมารดาของเด็ก ฯลฯ แล้วแต่กรณีก็เพื่อจะคุ้มครองเด็กนั้นเอง เพราะผู้ที่ทำการรับรองนั้นอาจจะไม่ใช่บิดาที่แท้จริงของเด็กก็ได้

๔.๓.๕.๑ ผู้ให้ความยินยอม

๑. ผู้ให้ความยินยอมให้แก่เด็ก ประมวลกฎหมายแพ่งญี่ปุ่น และฟิลิปปินส์^(๔๐) กำหนดว่าในกรณีที่รับรองเด็กที่บรรลุนิติภาวะแล้วต้องได้รับ

(๓๙) Paras, op. cit., p. 514

ประมวลกฎหมายแพ่งสวิส มาตรา ๓๔๐ คู (๓๑)

(๔๐) ประมวลกฎหมายแพ่งฟิลิปปินส์ มาตรา ๒๘๑ "เด็กที่บรรลุนิติภาวะแล้ว ไม่อาจรับรองได้โดยปราศจากความยินยอมของเขา"

ประมวลกฎหมายแพ่งญี่ปุ่น มาตรา ๗๘๒ "การรับรองเด็กที่บรรลุนิติภาวะแล้วต้องได้รับความยินยอมของเด็กด้วย"

ความยินยอมของเด็กด้วย แต่ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน^(๔๑) กำหนดว่าถ้า
รับรองเด็กอายุครบ ๑๔ ปีแล้ว ต้องได้รับความยินยอมจากเด็กด้วย แต่ถ้าเด็ก
มีความสามารถอันจำกัด ความยินยอมของเด็กต้องได้รับอนุญาตจากผู้แทนโดย
ชอบธรรม

๒. ผู้แทนโดยชอบธรรม ถ้าเด็กเป็นใครก็ตามที่สามารถ หรือ
อายุยังไม่ครบ ๑๔ ปี ผู้แทนโดยชอบธรรมเป็นผู้ให้ความยินยอม ได้แก่ เยอรมัน^(๔๒)

๓. มารดาของเด็ก ถ้าเป็นทารกในครรภ์มารดา การรับรอง
ต้องได้รับความยินยอมของมารดาด้วย ได้แก่ ญี่ปุ่น^(๔๓)

๔. ผู้สืบสันดาน ถ้าเด็กตายไปแล้วมีผู้สืบสันดานมีชีวิตอยู่ ถ้า
ผู้สืบสันดานบรรลุนิติภาวะแล้วต้องได้รับความยินยอมจากผู้สืบสันดานของเด็กด้วย

(๔๑) ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน มาตรา ๑๖๐๐ c (๑) ในการ
รับรองบุตรจำเป็นต้องมีคามยินยอมของเด็ก

ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน มาตรา ๑๖๐๐ d (๒) สำหรับเด็ก
ซึ่งเป็นผู้ไร้ความสามารถหรืออายุยังไม่ครบ ๑๔ ปี ผู้แทนโดยชอบธรรมของเด็ก
เท่านั้นที่จะให้ความยินยอมได้ ในกรณีอื่นนอกจากนี้ผู้เยาว์ซึ่งมีความสามารถอัน
จำกัดเท่านั้นอาจให้ความยินยอมเองได้ ในการให้ความยินยอมต้องได้รับอนุญาต
จากผู้แทนโดยชอบธรรม"

(๔๒) ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน มาตราเดียวกัน

(๔๓) ประมวลกฎหมายแพ่งญี่ปุ่นมาตรา ๗๔๓ วรรค ๑ "บิดาอาจรับ
รองบุตรได้แม้จะเป็นทารกในครรภ์มารดา ในกรณีดังกล่าวนี้จะต้องได้รับ
ความยินยอมของมารดาด้วย"

ได้แก่ ญี่ปุ่น (๔๔)

๕. ความยินยอมของศาล เมื่อการรับรองเด็กที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะไม่ได้กระทำในเอกสารการเกิดหรือโดยพิธีกรรมต้องมีความยินยอมของศาล ได้แก่ ฟิลิปินส์ (๔๕)

๔.๓.๕.๒ แบบของความยินยอม

๑. ความยินยอมของเด็กต้องมีพยานสาธารณะ (คือศาลหรือนotarี) และความยินยอมที่ให้โดยผู้แทนโดยชอบธรรมต้องทำตามแบบที่มีการรับรองของสาธารณะและความยินยอมดังกล่าวต้องกระทำต่อผู้รับรองหรือต่อนายทะเบียนราษฎร ได้แก่ เยอรมัน (๔๖)

(๔๔) ประมวลกฎหมายแพ่งญี่ปุ่น มาตรา ๑๘๓ วรรค ๒ "บิดาหรือมารดาอาจรับรองได้แม้เด็กจะโตตายไปแล้ว แต่เฉพาะเมื่อเด็กมีผู้สืบสันดานที่ยังมีชีวิตอยู่ ในกรณีดังกล่าวนี้จะต้องได้รับความยินยอมของผู้สืบสันดานซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วด้วย"

(๔๕) ประมวลกฎหมายแพ่งฟิลิปินส์ มาตรา ๒๘๑ วรรค ๒ "เมื่อการรับรองเด็กยังไม่บรรลุนิติภาวะไม่ได้กระทำในเอกสารการเกิดหรือโดยพิธีกรรม ต้องมีความยินยอมของศาล"

(๔๖) ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน มาตรา ๑๖๐๐ c (๒) "การให้ความยินยอมต้องกระทำต่อผู้รับรองหรือนายทะเบียนราษฎร"

มาตรา ๑๖๐๐ c วรรค ๑ "การแสดงการรับรองและการแสดงให้ความยินยอมของเด็กต้องมีพยานสาธารณะ (publicly attested) การให้ความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมต่อการแสดงเจตนาดังกล่าวก็ ต้องทำตามแบบที่มีการรับรองสาธารณะ"

๒. ความยินยอมไม่มีแบบ ได้แก่ ฟิลิปปินส์ และญี่ปุ่น (๕๖)

๕.๓.๕.๓ ระยะเวลาที่ให้ ความยินยอม

๑. การให้ความยินยอมของเด็กและผู้แทนโดยชอบธรรม
ของเด็กหรือของผู้รับรอง อาจให้ได้อีกเวลา ๖ เดือน นับแต่วันจดทะเบียน
รับรอง ระยะเวลาที่ไม่นับก่อนวันที่เด็กเกิด ได้แก่ เยอรมัน (๕๘)

๒. ไม่มีกฎหมายบัญญัติเรื่องระยะเวลาให้ความยินยอมไว้
ให้แก่ ญี่ปุ่นและฟิลิปปินส์

๕.๓.๖ การคัดค้านการรับรองบุตร มีหลายประเทศที่บัญญัติกฎหมาย
ให้มีการคัดค้านการรับรองบุตร เพื่อประโยชน์ของเด็กและผู้มีส่วนได้เสีย
การคัดค้านนี้จะทำภายหลังที่มีการรับรองแล้ว ดังมีรายละเอียดดังนี้

๕.๓.๖.๑ ผู้มีอำนาจคัดค้าน

๑. เด็กหรือผู้มีประโยชน์ได้เสียเป็นผู้คัดค้านการรับรองบุตร
ให้แก่ เกาหลี ญี่ปุ่น (๕๙)

(๕๖) Paras, op. cit., p. 533

ประมวลกฎหมายแพ่งญี่ปุ่นไม่บัญญัติเกี่ยวกับแบบของความยินยอมไว้

(๕๘)

ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน มาตรา ๑๖๐๐ e วรรคท้าย "การ
ให้ความยินยอมของเด็กและผู้แทนโดยชอบธรรมของเด็กตลอดจนผู้แทนโดย
ชอบธรรมของผู้รับรองอาจให้ได้อีกเวลา ๖ เดือน นับแต่วันจดทะเบียน
การรับรองระยะเวลาที่ไม่เริ่มนับก่อนวันที่เด็กเกิด"

(๕๙)

ประมวลกฎหมายแพ่งเกาหลี มาตรา ๘๑๒ "เด็กหรือผู้มีประโยชน์
ได้เสียอาจฟ้องคัดค้านการรับรองภายใน ๑ ปี นับแต่เขารู้ว่ามีทางจดทะเบียน
การรับรองดังกล่าว"

สำหรับประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศสนี้ ผู้มีประโยชน์ได้เสียมีความหมายกว้างกว่าที่เข้าใจกันธรรมดา ซึ่งหมายความรวมถึงบุคคลต่อไปนี้ด้วย

ก. ตัวเด็กนั่นเอง ซึ่งถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียในความเป็นบุตรที่แท้จริง ซึ่งส่วนได้เสียนี้เป็นอยู่โดยอิสระจากส่วนได้เสียในเรื่องมรดก (๕๓)

ข. ตัวผู้รับรอนั้นเอง กรณีที่มีเหตุผลแวดล้อมเกี่ยวกับการที่เขารับรองบุตรชดเชยกัน เช่น บิดาได้รับรองบุตรซึ่งเกิดก่อนที่ตัวเขาจะได้พบมารดาเด็กเป็นเวลาหลายปี เช่นนี้ศาลเคยตัดสินว่าให้ผู้รับรองฟ้องกีดกันได้ (๕๔)

ค. บุคคลผู้ซึ่งเรียกร้องความเป็นบิดาหรือมารดาที่แท้จริงของเด็ก ถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียทางศีลธรรมจรรยา (๕๕)

ง. ทายาทของผู้รับรอง ถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียที่จะพยายามกันเด็กออกจากการสืบมรดก (๕๖)

จ. บุตรตามธรรมชาติคนอื่น ๆ ซึ่งเกิดจากผู้รับรองพี่น้องตามธรรมชาติ (๕๗) ซึ่งสืบต่อกันมา ผู้ซึ่งอาจมีส่วนได้เสียในทางศีลธรรมจรรยา

(๕๓)

Rennes, April 16, 1929 Gazette du Palais,
July 4, 1929

Planiol, op. cit., p. 817

(54) Lyons, March 13, 1856, D.56.2.232, S.56.2.586;
Seinc, June 28, 1932, Gazette du Palais, Oct. 10.

(55) Tribunal of Pontoise, June 1, 1932 D. 1932.2.145

(56)
Planiol, op. cit., p. 819

(57)
Planiol, Loc. cit., p. 819

ฉ. ผู้รับมรดกของผู้รับรอง ถือว่ามีส่วนได้เสียในทางเงินทองทรัพย์สิน ถ้าเขาต้องการจะหลีกเลี่ยงการฟ้องคดีขอแบ่งมรดก (๕๘)

ช. บุพการีของผู้รับรองหรือญาติข้างเคียงของผู้รับรอง (even by a collateral of the acknowledger) ถือว่ามีส่วนได้เสียในทางศีลธรรมจรรยาในการป้องกันตัวเอง (๕๘)

๕. เด็กหรือมารดาเป็นผู้คัดค้านการรับรองได้แก่ เงิน (๖๐)

๖. เด็กซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว ผู้มีประโยชน์ได้เสียหรือถ้าอัยการร้องขอ หรือผู้เยาว์ซึ่งอายุครบ ๑๖ ปี ร้องขอ ศาลพิเศษอาจมีอำนาจคัดค้านการรับรองและในกรณีที่การรับรองได้กระทำโดยถูกข่มขู่บุคคลผู้รับรองนั้นเอง อาจโต้แย้งการรับรองภายใน ๑ ปี นับแต่มีการข่มขู่ได้เกิดขึ้น ในกรณี การรับรองได้กระทำโดยขาดอำนาจของบุคคลผู้มีอำนาจโดยจำกัด ผู้แทนของบุคคลดังกล่าวหรือบุคคลนั้นเองภายหลังที่ความเป็นบุคคลที่มีอำนาจโดยจำกัดได้ถูกเพิกถอนแล้ว อาจคัดค้านได้ภายใน ๑ ปี นับแต่มีคำสั่งเพิกถอน ในกรณีที่ผู้รับรองตายโดยไม่ได้ฟ้องคัดค้านไว้ แต่ก่อนที่ระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้คัดค้านได้สิ้นสุดลง การคัดค้านอาจทำได้โดย

(๕๘) Planiol, Loc. cit., p. 819

(๕๙) Civ, Cass, Dec. 17, 1913, S.1914.1.153

(๖๐) ประมวลกฎหมายแพ่งจีน มาตรา ๑๐๖๖ "เด็กเกิดนอกสมรสหรือมารดาของเขาอาจคัดค้านไม่รับการรับรองบุตรโดยบิดาตามธรรมชาติของเขา"

ผู้สืบสันดาน บุพการี หรือทายาท ได้แก่ อิตาลี(๖๑)

๔.๓.๖.๒ แบบของการคัดค้านการรับรองและอายุความคัดค้าน

๑. ต้องฟ้องต่อศาลภายในเวลา ๑ ปีนับแต่รู้ว่ามีการจดทะเบียนที่ก

(๖๑)

ประมวลกฎหมายอิตาลี มาตรา ๒๖๓ "การรับรองอาจถูกคัดค้านบนรากฐานของการปราศจากความจริงโดยบุคคลผู้ซึ่งถูกรับรองและโดยบุคคลผู้มีส่วนได้เสีย

การรับรองอาจจะถูกคัดค้านแม้ภายหลังที่มีการทำให้เด็ก เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายแล้ว

การฟ้องคัดค้านไม่มีอายุความ"

มาตรา ๒๖๔ "บุคคลผู้ถูกรับรองไม่อาจคัดค้านการรับรองในระยะเวลาที่เขายังเป็นผู้เยาว์หรือถูกห้าม

อย่างไรก็ตามถ้าอัยการมีคำร้องขอหรือผู้เยาว์อายุครบ ๑๖ ปีแล้วศาลพิเศษอาจถูกตั้งขึ้นและมีอำนาจคัดค้านการรับรอง"

มาตรา ๒๖๕ "บุคคลผู้ทำการรับรอง อาจคัดค้านการรับรองซึ่งกระทำโดยถูกข่มขู่ภายใน ๑ ปี นับแต่ถูกข่มขู่

ถ้าบุคคลผู้ทำการรับรองเป็นผู้เยาว์ การฟ้องต้องกระทำภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่บรรลุนิติภาวะ"

มาตรา ๒๖๖ "การรับรองอาจถูกคัดค้านได้ เพราะได้กระทำโดยขาดอำนาจของบุคคลที่มีอำนาจโดยจำกัดโดยผู้แทนของบุคคลดังกล่าวหรือบุคคลนั้นเองหลังจากการถูกจำกัดอำนาจได้ถูกเพิกถอน ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ถูกเพิกถอน

มาตรา ๒๖๗ "ในกรณีที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖๕ และ ๒๖๖ ถ้าผู้รับรองตายโดยปราศจากการนำคดีขึ้นฟ้องร้องต่อศาล แต่ก่อนระยะเวลาที่กำหนดให้ฟ้องคัดค้าน ได้สิ้นสุกลง การฟ้องอาจทำได้โดยบุพการีหรือทายาทของผู้รับรอง"

การรับรองได้แก่ เกาหลี (๖๒)

๒. ต้องร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ทะเบียนราษฎรผู้มีอำนาจภายใน ๓ เดือน นับแต่รู้ถึงการรับรองนั้น นายทะเบียนจะให้ผู้รับรองหรือทายาทของเขาทราบถึงการคัดค้านโดยหนังสือและให้ฟ้องคดีภายใน ๓ เดือน ณ ศาลท้องที่ที่มีการจดทะเบียนไว้ ยกเว้น การฟ้องคดีคัดค้านโดยผู้มีอำนาจในภูมิลำเนาตามกฎหมายของบิดา ที่ฟ้องได้โดยไม่ต้องร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ทะเบียนราษฎรภายใน ๓ เดือนนับแต่รู้ ได้แก่ สวิส (๖๓)

๓. ต้องฟ้องต่อศาล การฟ้องคัดค้านไม่มีอายุความอาจฟ้องได้แม้กระทั่งภายหลังที่ได้ถูกทำให้เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายแล้ว ยกเว้นกรณีการรับรองที่ได้กระทำเนื่องจากการข่มขู่ต้องฟ้องภายใน ๑ ปีนับแต่วันที่ถูกละเมิดและกรณีที่การรับรองได้กระทำโดยบุคคลที่ถูกจำกัดความสามารถ ผู้แทนโดยชอบธรรมหรือบุคคลนั้นเองฟ้อง ต้องฟ้องภายใน ๑ ปีนับแต่มีการสั่งเพิกถอนการจำกัดความสามารถ ได้แก่ อิตาลี (๖๔)

๔. ต้องฟ้องเด็กและผู้ทำการรับรองเด็กในทางปฏิบัติ ถ้าเด็กเป็นผู้เยาว์ต้องตั้งผู้แทนโดยชอบธรรมเหมือนคดีฟ้องขอเพิกถอนในกรณีการฟ้องจะต้องฟ้องผู้แทนโดยชอบธรรม การฟ้องคัดค้านไม่มีอายุความ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ถ้าฟ้องโดยอาศัยประโยชน์ได้เสียในเรื่องใด ก็ต้องฟ้องภายในอายุความเรื่องนั้นด้วย ได้แก่ ฝรั่งเศส (๖๕)

(๖๒) ประมวลกฎหมายแพ่ง เกาหลี มาตรา ๘๖๒ กู (๔๘)

(๖๓) ประมวลกฎหมายแพ่งสวิส มาตรา ๓๐๕-๓๐๖ กู (๕๐)

(๖๔) ประมวลกฎหมายแพ่งอิตาลี มาตรา ๒๖๓-๒๖๖ กู (๖๑)

(๖๕) Planiol, *Loc. cit.*, p. 819

๕. เด็กอาจคัดค้านการรับรองตนเองโดยบิดามารดาได้ ถ้า
 ขณะที่มีการรับรองเด็กยังเป็นผู้เยาว์ และการคัดค้านนั้นมีเหตุผลอันสมควร เช่น
 ไม่ได้เป็นบุตรของบิดามารดาผู้รับรอง การคัดค้านให้ทำเป็นคำฟ้องยื่นต่อศาล
 ภายในเวลา ๔ ปีนับแต่บรรลุนิติภาวะแต่ถ้าการรับรองนั้นเกิดขึ้นเมื่อเด็กบรรลุนิติ
 ภาวะ เด็กไม่อาจคัดค้านได้ เว้นแต่ว่าความยินยอมที่เด็กให้จะบกพร่อง
 เช่น ให้โดยความสำคัญผิด ช่มชู้ ใต้แก่ ฟิลิปปินส์ (๖๖)

๖. ต้องฟ้องคัดค้านโดยยกข้อเท็จจริงใด ๆ ขึ้นต่อสู้การรับรอง
 บุตรก็ได้ และการคัดค้านไม่มีอายุความใดแก่ ญี่ปุ่น (๖๗)

๗. การคัดค้านไม่มีแบบและไม่มีอายุความ ใต้แก่ จีน (๖๘)

๔.๓.๖.๓ ข้ออ้างในการคัดค้าน กฎหมายของประเทศต่าง ๆ
 บัญญัติไว้ต่างกันดังต่อไปนี้

๑. ผู้คัดค้านอาจยกข้อเท็จจริงใด ๆ ขึ้นคัดค้านการรับรองบุตร
 ก็ได้ ใต้แก่ ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ เกาหลี จีน (๖๙)

๒. ถ้าผู้คัดค้านเป็นเด็กหรือมารดาหรือผู้สืบสันดานของเด็ก
 ให้อ้างได้ ๒ กรณีคือ

(๖๖) Paras, op. cit., pp. 529-530

(๖๗) ประมวลกฎหมายแพ่งญี่ปุ่น มาตรา ๑๘๖ กู (๔๔)

(๖๘) ประมวลกฎหมายแพ่งจีนไม่มีบทบัญญัติเรื่องแบบและอายุความการ
 คัดค้านไว้

(๖๙) ประมวลกฎหมายแพ่งญี่ปุ่น มาตรา ๑๘๖ "เด็กหรือผู้มีส่วนได้เสีย
 อาจอ้างข้อเท็จจริงใด ๆ ขึ้นต่อสู้การรับรองได้"

Paras, op. cit., pp. 529-530

ประมวลกฎหมายแพ่งเกาหลีและจีนไม่มีบทจำกัดข้ออ้างในการคัดค้านไว้

- ก. ผู้รับรองไม่ใช่บิดาหรือปู่ของเด็ก
 ข. การรับรองนั้นเป็นการรับรองที่เด็กรังเกียจ
 ถ้าผู้คัดค้านเป็นผู้มีอำนาจในภูมิลำเนาตามกฎหมายของบิดาหรือ
 ผู้มีประโยชน์ได้เสีย ให้อ้างได้ ๒ กรณีคือ
- ก. ผู้รับรองไม่ใช่บิดาหรือปู่ของเด็ก
 ข. การรับรองนั้นไม่ได้อนุญาตโดยกฎหมาย ได้แก่ สวิส^(๗๐)
 ๓. ให้อ้างได้เฉพาะเรื่องการรับรองโดยถูกข่มขู่ หรือเป็นการ
 รับรองโดยปราศจากอำนาจ ได้แก่ อิตาลี^(๗๑)
 ๔. ให้อ้างได้กรณีเดียวคือ เด็กไม่ใช่บุตรของผู้รับรอง ได้แก่
 ฝรั่งเศส^(๗๒) ในการนำสืบอำนาจสืบได้ทั้งพยานบุคคลหรือเพียงแต่ข้อสันนิษฐาน
 ก็ใช้ได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นเอกสารเท่านั้น

๔.๓.๗ การเพิกถอนการรับรองบุตร เมื่อมีการรับรองแล้วโดยหลักการ
 รับรองนั้นไม่อาจเพิกถอนได้ อย่างไรก็ตามกฎหมายของบางประเทศได้บัญญัติ
 กรณีที่อาจเพิกถอนได้ไว้อย่างชัดเจนแต่บางประเทศก็ไม่ได้บัญญัติไว้ ดังต่อไปนี้

๑. มีบทบัญญัติไว้โดยตรงห้ามบิดาหรือมารดาผู้ซึ่งได้รับรองบุตร
 เพิกถอนการรับรองที่ได้ให้ไว้ ได้แก่ ญี่ปุ่น^(๗๓)

(๗๐) ประมวลกฎหมายแพ่งสวิส มาตรา ๓๐๕ ดู (๕๐)

(๗๑) ประมวลกฎหมายแพ่งอิตาลี มาตรา ๒๖๓ ดู (๖๑)

(๗๒) Planiol, op. cit., p. 817

(๗๓) ประมวลกฎหมายแพ่งญี่ปุ่น มาตรา ๗๔๕ "บิดาหรือมารดาผู้ซึ่งรับรอง
 บุตรอย่างเป็นผล ไม่อาจเพิกถอนการรับรองดังกล่าว"

๒. ไม่มีบทบัญญัติห้ามไว้โดยตรงแต่มีบทบัญญัติที่จำกัดกรณีให้เพิกถอนได้ เฉพาะกรณีที่เป็นการรับรองเนื่องจากกลฉ้อฉลหรือข่มขู่หรือสำคัญผิดได้แก่ เกาหลี(๗๔)

๓. มีบทบัญญัติห้ามการเพิกถอนไว้เฉพาะการรับรองโดยพินัยกรรมถึงแม้ว่าพินัยกรรมนั้นจะถูกเพิกถอนก็ตาม ได้แก่ อิตาลี(๗๕)

๔. ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการเพิกถอนการรับรองไว้ ได้แก่ สวิส ฝรั่งเศส และฟิลิปปินส์ แต่สำหรับ ๒ ประเทศหลังมีความเห็นทางตำรา

(๗๔) ประมวลกฎหมายแพ่งเกาหลี มาตรา ๘๖๑ "ในกรณีที่การรับรองได้กระทำโดยถูกกลฉ้อฉล ข่มขู่ หรือสำคัญผิด การรับรองนั้นอาจเพิกถอนได้โดยการพิจารณาของศาลภายใน ๖ เดือน นับแต่วันที่รู้ถึงกลฉ้อฉล หรือสำคัญผิดนั้นในกรณีที่ถูกลข่มขู่ นับแต่การข่มขู่พ้นไป"

(๗๕) ประมวลกฎหมายแพ่งอิตาลี มาตรา ๒๕๑ "การรับรองไม่อาจเพิกถอนได้ถ้าการรับรองนี้ทำโดยพินัยกรรม การรับรองมีผลเมื่อผู้ทำพินัยกรรมตาย ถึงแม้ว่าพินัยกรรมดังกล่าวจะถูกเพิกถอน

กรณีตามวรรค ๒ ของมาตรา ๒๕๒ "การรับรองโดยพินัยกรรมมีผลเฉพาะถ้าการขาดจากการสมรสได้เกิดแล้วในเวลาทำพินัยกรรม"

มาตรา ๒๕๒ วรรค ๒ "เขาสามารถถูกรับรองโดยบิดามารดาผู้ซึ่งทำการสมรสแล้วในเวลาตั้งครรภ์ ถ้าการสมรสนั้นได้ถูกทำให้ขาดโดยผลของการตายของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง

อธิบายในเรื่องการรับรองโดยพินัยกรรมไว้ ดังนี้

ก. ความเห็นทางตำรากฎหมายฝรั่งเศส^(๑๖) มี ๒ ทาง
ดังนี้คือ

ความเห็นที่ ๑. ถือว่าการรับรองไม่อาจเพิกถอนได้ถึงแม้ว่าจะเป็นการรับรองโดยพินัยกรรม เพราะเอกสารดังกล่าวมีการกระทำตามกฎหมาย ๒ อันอยู่ในเอกสารอันเดียว คือพินัยกรรมซึ่งเป็นการกระทำโดยบุคคลผู้ตั้งใจให้ทรัพย์สินสมบัติของเขา มีผลตามที่เขาต้องการหลังจากการตายของเขา การกระทำอีกอันหนึ่งได้แก่ การรับรองบุตรตามธรรมชาติ ในการกระทำทั้ง ๒ อันนี้ การกระทำอันหนึ่ง (คือพินัยกรรม) อาจเพิกถอนได้ และการกระทำอีกอันหนึ่ง (คือการรับรองบุตร) ไม่อาจเพิกถอนได้ การรับรองอาจทำในกระดาษแผ่นเดียวกันกับพินัยกรรม แต่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของพินัยกรรม

ความเห็นที่ ๒. เห็นว่าเหตุผลตามความเห็นที่ ๑. เคยปรากฏในคำพิพากษาแต่เป็นคำพิพากษาที่ได้ตัดสินคดีครั้งสุดท้าย เมื่อปี ค.ศ. ๑๘๒๘ อย่างไรก็ตามถ้าความเห็นนี้เป็นที่ยอมรับก็น่าจะใช้เป็นบรรทัดฐานในการตัดสินคดีต่อ ๆ มาด้วย บุตรตามธรรมชาติอาจถือเอาประโยชน์ของการรับรองแม้ในขณะที่ผู้ทำพินัยกรรมยังมีชีวิตอยู่ ตัวอย่างเช่น การเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูจากบิดาตามธรรมชาติ ถ้าพิจารณาจากหลักทั่วไปจะเห็นว่าเป็นการลงความเห็นที่ขาดความแน่นอนและปราศจากเหตุผลที่ว่าพินัยกรรมดังกล่าวมีผลบังคับก่อนที่ผู้ทำพินัยกรรมถึงแก่ความตาย และสิ่งนี้เองที่พิสูจน์ได้ อย่างเพียงพอว่าทฤษฎีนี้ไม่มีเหตุผลสนับสนุน ไม่มีสิ่งใดที่ถูกเขียนในพินัยกรรมที่ก่อสิทธิเป็นประโยชน์แก่บุคคลใดโดยไม่เปลี่ยนแปลงทุกสิ่งที่กำหนดในพินัยกรรม ยังคงเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ทำพินัยกรรมแต่ผู้เดียว พินัยกรรมของเขาเป็นการแสดงออกซึ่งความคิดที่แสดง โดยการเขียนแต่เจตนาจะให้คงเป็นความลับ

(๑๖)

Planiol, *op. cit.*, pp. 280-281

ตลอดชีวิตของเขายังคงเป็นเจ้าของสิ่งที่เขาคิดโดยสมบูรณ์ ฉะนั้นพินัยกรรมดังกล่าวจึงอาจเพิกถอนได้ และการรับรองที่ไม่อาจเพิกถอนได้ ถือการรับรองในพินัยกรรมฉบับสุดท้ายซึ่งเจ้าพินัยกรรมได้ตายไปแล้วเท่านั้นซึ่งความเห็นนี้ตรงกับหลักกฎหมายอิตาลี ดังกล่าวมาแล้ว

ข. ความเห็นในทางตำรากฎหมายฟิลิปปินส์^(๗๗) มีความเห็นดังนี้

(๑) ถ้าพินัยกรรมถูกเพิกถอน การรับรองในพินัยกรรมนั้นยังถือว่าคงอยู่ ทั้งนี้เพราะการรับรองไม่อาจเพิกถอนได้ตามอำเภอใจ

(๒) ถ้าพินัยกรรมเป็นโมฆะเพราะถูกข่มขู่หรือถูกบังคับ การรับรองในพินัยกรรมนั้น (ในสถานะที่เป็นการรับรองโดยเอกสารที่เป็นทางการมิใช่พินัยกรรม) เป็นโมฆียะ อาจถูกบอกล้างได้

(๓) ถ้าพินัยกรรมเป็นโมฆะเพราะผิดแบบ การรับรองในพินัยกรรมนั้นให้ยอมรับในฐานะเป็นการรับรองโดยเอกสารที่ทำเป็นทางการ แต่ต้องประกอบด้วยเงื่อนไขตามกฎหมายบางข้อ เช่น ถ้าเด็กบรรลุนิติภาวะแล้วจะต้องได้รับความยินยอมจากเด็กด้วยหรือถ้าเด็กเป็นผู้เยาว์ต้องมีความยินยอมของศาลด้วย

๔.๓.๑.๑ อายุความการฟ้องขอเพิกถอนการรับรองบุตร
เรื่องอายุความนี้มีประเทศเกาหลีประเทศเดียวที่บัญญัติกฎหมายไว้โดยเฉพาะว่าต้องฟ้องขอเพิกถอนภายใน ๖ เดือน นับแต่รู้ถึงกมลอันล หรือสำคัญผิด หรือในกรณีที่ถูกข่มขู่ นับแต่การข่มขู่ได้ผ่านไปแล้ว^(๗๘)

(๗๗) Paras, op. cit., p. 517

(๗๘) ประมวลกฎหมายแพ่งเกาหลี มาตรา ๘๖๑ ฎ (๗๔)

๕.๓.๘ การบอกกล่าวโมฆียะกรรมเกี่ยวกับการรับรองบุตรตามประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน

ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมันไม่มีบทบัญญัติเรื่องการเพิกถอนการรับรองบุตร แต่บัญญัติเรื่องการบอกกล่าวโมฆียะกรรมไว้แทน ดังต่อไปนี้

๕.๓.๘.๑ เหตุแห่งการบอกกล่าวโมฆียะกรรม

การบอกกล่าวโมฆียะกรรมอาจทำได้เมื่อการรับรองนั้นไม่สมบูรณ์คือไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และมีการบันทึกไว้ในทะเบียนราษฎรยังไม่ครบ ๕ ปีนับแต่มีการบันทึก (๑๘)

๕.๓.๘.๒ ผู้มีสิทธิบอกกล่าวโมฆียะกรรม ได้แก่

๑. บิดาผู้ทำการรับรองความเป็นบิดา มารดาและเด็ก ผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว

๒. ถ้าบิดาตายภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่การรับรองสมบูรณ์ให้บิดามารดาของบิดาบอกกล่าวได้

๓. ถ้าเด็กเป็นผู้ที่ถูกจำกัดความสามารถ ผู้แทนโดยชอบธรรมโดยอนุมัติศาลผู้ปกครองเป็นผู้บอกกล่าว ถ้าเด็กมีอายุ ๑๘ ปี ศาลผู้ปกครองจะอนุมัติต่อเมื่อเด็กให้ความยินยอม สำหรับบิดามารดาหรือบิดามารดาของบิดาอาจบอกกล่าวเองได้ แม้จะเป็นบุคคลผู้ถูกจำกัดความสามารถ

(๑๘)

ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน มาตรา ๑๖๐๐ f "การรับรองจะไม่สมบูรณ์ต่อเมื่อไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา ก่อน ๆ นี้หรือเมื่อการรับรองนั้นได้ถูกบอกกล่าวหรือ เมื่อมีการแสดงโดยคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่าสามีไม่ใช่บิดาของเด็ก

ถ้าการบันทึกในทะเบียนราษฎร ๕ ปีได้พ้นไปห้ามมิให้ยกข้ออ้างว่าหลักเกณฑ์ของมาตรา ก่อน ๆ ไม่ครบถ้วน"

๔. ถ้าบิดามารดาของเด็ก บิดามารดาของบิดาหรือเด็กเป็น
คนไร้ความสามารถ ผู้แทนโดยชอบธรรม โดยอนุมัติศาลผู้ปกครอง อาจบอก
กล่าวการรับรองได้

๕. ถ้าผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้ไร้ความสามารถไม่ได้บอก
กล่าวภายในเวลาที่กำหนด ผู้ไร้ความสามารถอาจบอกกล่าวได้ภายหลังที่มีความ
เป็นผู้ไร้ความสามารถสิ้นสุดลงแล้ว ยกเว้นกรณีที่บิดามารดาของบิดาได้รับรอง
บุตร ถ้าผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เยาว์ไม่ได้บอกกล่าวภายในกำหนดเวลา ให้
เด็กบอกกล่าวได้ภายใน ๒ ปี นับแต่วันที่บรรลุนิติภาวะ (๘๐)

(๘๐) ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน มาตรา ๑๖๐๐ g "ผู้มีอำนาจใน
การบอกกล่าวการรับรองคือชายผู้ซึ่งรับรองความเป็นบิดามารดาและเด็ก
ถ้าชายตายภายใน ๑ ปี นับแต่การรับรองมีผลโดยไม่ได้บอกกล่าว
ให้บิดามารดาของชายบอกกล่าวได้มาตรา ๑๕๔๕ วรรค ๑ บรรทัดที่ ๒ และ ๓
วรรค ๒ บรรทัดที่ ๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม"

มาตรา ๑๖๐๐ k "ผู้ใดซึ่งถูกจำกัดความสามารถอาจบอกกล่าว
การรับรองโดยตนเองได้ ในการบอกกล่าวนี้เขาไม่จำเป็นต้องได้รับความยิน
ยอมของผู้แทนโดยชอบธรรม สำหรับผู้เยาว์ซึ่งมีความสามารถโดยจำกัดนั้น
เฉพาะผู้แทนโดยชอบธรรมโดยได้รับความเห็นชอบของศาลผู้ปกครองเท่านั้น
ที่จะบอกกล่าวได้ ถ้าเด็กมีอายุครบ ๑๔ ปี ศาลผู้ปกครองจะอนุมัติต่อเมื่อเด็ก
เองให้ความยินยอม

สำหรับผู้ไร้ความสามารถนั้น ผู้แทนโดยชอบธรรมโดยอนุมัติของ
ศาลผู้ปกครองบอกกล่าวการรับรองได้

ถ้าผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะได้ปฏิเสธการ
รับรองไปภายหลังที่มารดาของเด็กได้ทำการสมรสกับสามีซึ่งรับรองเด็ก

๔.๓.๘.๓ กำหนดเวลาบอกล้าง (๘๑)

๑. กำหนดเวลาบอกล้างโดยบิดามารดาและบิดามารดาของสามี

(๘๐)

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕๕๗ วรรค ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าผู้แทนโดยชอบธรรมไม่บอกล้างภายในเวลากำหนดให้ผู้มีสิทธิบอกล้าง บอกล้างได้ภายหลังที่ความเป็นผู้ไร้ความสามารถสิ้นสุดลงแล้ว เสมือนว่าเขาไม่เคยมีผู้แทนโดยชอบธรรม บทบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่บิดามารดาของสามีซึ่งรับรองเด็ก ถ้าผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เยาว์ไม่ได้บอกล้างภายในกำหนดเวลา ให้เด็กบอกล้างได้ภายใน ๒ ปีนับแต่บรรลุนิติภาวะ

(๘๑)

ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมันมาตรา ๑๖๐๐ h "สามีซึ่งได้รับรองความเป็นบิดา บิดามารดาของเขาและมารดาของเด็กอาจบอกล้างการรับรองได้ภายใน ๑ ปี

สำหรับบิดานั้นกำหนดเวลาบอกล้างเริ่มต้นตั้งแต่เมื่อพฤติการณ์ซึ่งแสดงการไม่เป็นบิดาได้ปรากฏแก่เขา ถ้าหากการแสดงเจตนารับรองบุตรกระทำโดยเจตนาบกพร่องตาม มาตรา ๑๑๕ วรรค ๑ และมาตรา ๑๒๓ กำหนดเวลาบอกล้างจะยังไม่สิ้นสุดลงจนกว่าสิทธิบอกล้างตาม มาตรา ๑๒๑, ๑๒๔ และ ๑๔๔ ยังคงอยู่

สำหรับบิดามารดาของสามีนั้นกำหนดเวลาเริ่มนับตั้งแต่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ทราบกำหนดการตายของสามีและการรับรองดังกล่าว

สำหรับมารดาของเด็กนั้น กำหนดเวลาเริ่มนับตั้งแต่วันที่มารดาทราบถึงการรับรอง

กำหนดเวลาจะไม่เริ่มนับก่อนการเกิดของเด็กและไม่เริ่มนับก่อนที่การรับรองจะมีผลสมบูรณ์

บทบัญญัติว่าด้วยอายุความตามมาตรา ๒๐๓, ๒๐๖ ให้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลม"

ก. สามีผู้ได้รับรองความเป็นบิดาอาจบอกล้างได้ภายใน ๑ ปี นับแต่เมื่อพฤติการณ์ซึ่งแสดงการไม่เป็นบิดาได้ปรากฏแก่เขา ถ้หากการแสดง เจตนาผู้รับรองบุตรกระทำโดยมีเจตนาบกพร่อง เนื่องจากสำคัญผิดหรือกลฉ้อฉล และข่มขู่ กำหนดเวลาบอกล้างจะยังไม่สิ้นสุดลง ถ้สิทธิบอกล้างในเรื่องนั้น ๆ ยังคงอยู่

ข. บิดามารดาของสามีอาจบอกล้างได้ภายใน ๑ ปี นับแต่ ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ทราบถึงการตายของสามีและการรับรองดังกล่าว

ค. มารดาของเด็กอาจบอกล้างได้ภายใน ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่ มารดาทราบถึงการรับรอง

อย่างไรก็ตามกำหนดเวลาดังกล่าวนี้จะไม่เริ่มต้นนับก่อนการ เกิดของเด็กและก่อนการรับรองจะมีผลสมบูรณ์และในการนี้ให้นำบทบัญญัติว่า ด้วยอายุความตามมาตรา ๒๐๓, ๒๐๖ มาใช้โดยอนุโลม

๒. กำหนดเวลาบอกล้างโดยเด็ก (๘๒)

(๘๒) ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน มาตรา ๑๖๐๐ i "เด็กอาจบอก ล้างได้ภายใน ๒ ปีหลังจากรู้ถึงการรับรองนั้นหรือมีพฤติการณ์ซึ่งขัดแย้งต่อการ เป็นบิดาได้ปรากฏต่อเขา

ถ้ามารดาของเด็กทำการสมรสกับสามีซึ่งได้รับรองเด็กนั้น และ ถ้การรับรองได้กระทำโดยต่อเนื่องกับการสมรสหรือหลังการสมรส ถ้ภายหลัง การสมรสนั้นได้ขาดจากกันโดยการหย่า เพิกถอน ถูกเพิกถอนหรือถูกแสดง ว่าเป็นโมฆะ เด็กอาจบอกล้างได้ภายใน ๒ ปีหลังจากที่เขาได้รู้ถึงการหย่า การเพิกถอน หรือการถูกแสดงว่าเป็นโมฆะ

บทบัญญัตินี้ให้นำมาใช้โดยอนุโลมในกรณีที่สามีได้แยกกันอยู่ ๓ ปี และไม่อาจคาดหมายว่าเขาจะกลับมาอยู่ร่วมกันฉันท์สามีภริยาอีก

ก. เด็กอาจบอกล้างไตภายใน ๒ ปีหลังจากรู้ถึงการรับรอน
นินหรือมีพฤติกรรมซึ่งขัดแย้งต่อการ เป็นบิดาได้ปรากฏต่อเขา

ข. ถ้ามารดาเด็กทำการสมรสกับสามีซึ่งได้รับรองเด็กนั้น
และการรับรองได้กระทำโดยต่อ เนื่องกับการสมรสหรือหลังจากการสมรส
ด้ภายในหลังการสมรสได้ถูกหย่าขาดจากกัน ถูกเพิกถอน หรือถูกแสดงว่าเป็น
โมฆะหรือกรณีที่มีภริยาแยกกันอยู่ ๓ ปี และไม้อาจคาดหมายว่าจะกลับมา
อยู่ร่วมกันฉันท์สามีภริยาอีก เด็กอาจบอกล้างไตภายใน ๒ ปี นับแต่เขารู้ถึง
การหย่า การเพิกถอน หรือการแสดงว่าเป็นโมฆะหรือการแยกกันอยู่ ๓ ปี

ค. ถ้ามารดาสมรสกับชายอื่นและเด็กเกิดจากชายผู้นี้ เด็ก
อาจบอกล้างไตภายใน ๒ ปีนับแต่ทราบถึงการสมรส

การบอกล้างให้ทำได้หลังจากระยะเวลาดังกล่าวไว้ได้ล่วงพ้น
ไปแล้ว เมื่อการบอกล้างมีเหตุที่ควรทำ เนื่องจากสามีทำผิดหน้าที่อย่างร้าย
แรงต่อเด็กหรือมีชีวิตไร้เกียรติหรือไร้ศีลธรรมหรือมีโรคติดต่อทางพันธุกรรม
อย่างร้ายแรง

(๘๒)

ถ้ามารดาได้สมรสกับชายอื่นและเด็กเกิดจากชายผู้นี้ เด็กอาจ
บอกล้างไตภายใน ๒ ปีนับตั้งแต่ว่ารู้ถึงการสมรส

มาตรา ๑๖๐๐ i วรรค ๕, ๖ ให้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การบอกล้างให้ทำได้ภายในหลังจากระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด
ไว้ เมื่อการบอกล้างมีเหตุที่ควรทำ เนื่องจากสามีทำผิดหน้าที่อย่างร้ายแรง
ต่อเด็กหรือมีชีวิตไร้เกียรติ หรือไร้ศีลธรรมหรือเป็นโรคติดต่อทางพันธุกรรม
อย่างร้ายแรง"

๔.๓.๘.๘ แบบของการบอกกล่าว (๘๓)

๑. สามีผู้รับรอง เป็นบิดาบอกกล่าวการรับรองโดยการฟ้องเด็ก
 ๒. เด็กและมารดาของเด็กบอกกล่าวการรับรองโดยการฟ้องสามี
 ๓. ถ้าเด็กตายแล้ว ต้องบอกกล่าวโดยทำเป็นคำร้องยื่นต่อศาลผู้ปกครอง
 ๔. ถ้าบิดาตายแล้วให้บิดามารดาของชายบอกกล่าวโดยทำเป็นคำฟ้อง เด็กต่อศาล
 ๕. กรณีที่ฟ้องโดยผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้ปกครอง ถ้าเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมของเด็กต้องฟ้องบิดาเป็นจำเลย ถ้าเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมของบิดาต้องฟ้องเด็กเป็นจำเลย
- โดยทุกกรณีถ้าคำฟ้องหรือคำร้องดังกล่าวได้ถูกเพิกถอน ให้ถือว่าไม่ได้มีการบอกกล่าวเลย

(๘๓) ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน มาตรา ๑๖๐๐ i "ชายผู้ซึ่งได้รับรองความเป็นบิดาอาจบอกกล่าวการรับรองโดยฟ้องเด็ก เด็กและมารดาของเด็กอาจบอกกล่าวการรับรองโดยการฟ้องชาย

ถ้าชายหรือเด็กตาย การรับรองจะถูกบอกกล่าวโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลผู้ปกครอง อย่างไรก็ตาม บิดามารดาของชายจะบอกกล่าวได้ตลอดชีวิตของเด็กโดยการฟ้องเด็ก

ถ้าคำร้องหรือคำฟ้องถูกถอน การบอกกล่าวจะถือว่าไม่ได้กระทำขึ้นเลย"

๔.๓.๘.๕ ข้อสันนิษฐานความเป็นบิดา (๘๔) ในการพิจารณา
 เรื่องการบอกกล่าวการรับรอง กฎหมายกำหนดข้อสันนิษฐานไว้ ๒ ข้อคือ

๑. ให้สันนิษฐานว่าเด็กเกิดจากสามีผู้ให้การรับรองความเป็น
 บิดา ยกเว้นกรณีที่สามีให้การรับรองความเป็นบิดาโดยสำคัญผิด กลฉ้อฉล ช่มชู้
๒. ให้สันนิษฐานว่าเด็กเกิดจากบิดาผู้ซึ่งอยู่ร่วมกับมารดาใน
 ระยะเวลาตั้งครรถ์ ยกเว้น ข้อสันนิษฐานนี้จะไม่นำมาใช้เมื่อน้ำหนักของ
 พหุติการณทั้งหมดมีเหตุผลหนักแน่น เป็นประจักษ์ต่อการใช้สามีเป็นผู้ให้กำเนิดเด็ก

(๘๔) ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน มาตรา ๑๖๐๐ ๓ "ในการพิจารณา
 เรื่องการบอกกล่าวการรับรองให้สันนิษฐานว่าเด็กเกิดจากสามีผู้ซึ่งให้การรับรอง
 ความเป็นบิดา ข้อสันนิษฐานนี้ไม่นำมาใช้เมื่อการรับรองโดยการแสดงเจตนา
 ของสามีได้กระทำโดยเจตนาบกพร่องตาม มาตรา ๑๑๕ วรรค ๑ มาตรา
 ๑๒๐ ในกรณีนี้ให้นำมาตรา ๑๖๐๐ ๐ วรรค ๑-๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม
 ระยะเวลาตั้งครรถ์ให้เป็นไปตาม มาตรา ๑๕๘๒"

มาตรา ๑๖๐๐ ๐ "ชายผู้ก่อให้เกิดเด็กคือชายที่จะถูกแสดงว่า
 เป็นบิดา

ให้สันนิษฐานว่าเด็กเกิดจากสามีซึ่งในขณะตั้งครรถ์ได้อยู่ร่วมกับ
 มารดา ข้อสันนิษฐานนี้ไม่นำมาใช้เมื่อในการซึ่งน้ำหนักพหุติการณทั้งหมดมี
 เหตุผลหนักแน่น เป็นประจักษ์ต่อการใช้สามีจะเป็นผู้ให้กำเนิดเด็กระยะเวลา
 ตั้งครรถ์ให้เป็นไปตาม มาตรา ๑๕๘๒"

๔.๓.๕ ปัญหาเรื่องการรับรองบุตรโดยความสมัครใจในประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เนื่องจากในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕ ไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติเรื่องการรับรองบุตรโดยความสมัครใจไว้ในมาตราใดเลย โดยเหตุนี้เองจึงทำให้นักกฎหมายไทยมีความเห็นแตกต่างกันออกไปเป็น ๒ พวก ดังนี้คือ

๑. เห็นว่าบทบัญญัติมาตรา ๑๖๒๗^(๘๕) ในบรรพ ๖ หมายความว่าถึงกรณีบุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองแล้ว และบุตรชนิดนี้ยังคงเป็นบุตรนอกกฎหมายอยู่ไม่มีสิทธิอย่างอื่นนอกจากในทางมรดก^(๘๖) ส่วนแบบของการรับรอง

(๘๕) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๖๒๗ "บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้วและบุตรบุญธรรมให้ถือว่าเป็นผู้สืบสันดานเหมือนกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายตามความหมายแห่งประมวลกฎหมายนี้"

(๘๖) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๒๖/๒๔๘๒ วินิจฉัยว่าตามมาตรา ๑๖๒๗ "บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว แม้จะยังไม่ถึงกับเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายก็ยังสามารถมีสิทธิรับมรดกของชายผู้ให้กำเนิดได้ในฐานะเป็นผู้สืบสันดานตามมาตรา

๑๖๒๘ (๑)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่คัดลिनทำนองเดียวกันนี้ ได้แก่ ๔๔๖/๒๔๘๓, ๘๓๒/๒๔๘๗, ๘๒๔/๒๔๘๗, ๑๕๐๓/๒๔๘๗, ๒๐๔/๒๕๐๐, ๖๘๘/๒๕๐๐, ๑๓๑๔/๒๕๐๕, ๑๒๕๘/๒๕๐๖ เป็นต้น

โชค จารุจินดา, บทบัญญัติ, เรื่องบุตรในกฎหมายและบุตรนอกกฎหมาย เล่มที่ ๒๕ ตอนที่ ๑ (พระนคร: ห้างหุ้นส่วนไทยวัฒนาพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๑๑) หน้า ๕๕-๖๕

เห็นว่ากฎหมายไม่ได้กำหนดแบบไว้ ฉะนั้นแค่นั้นเพียงใดจะถือว่าเป็นการ
รับรอง จึงต้องดูตามพฤติการณ์เป็นเรื่อง ๆ ไปว่าการประพฤติกฎบัตรที่บิดา
ที่มีต่อบุตรนั้น เป็นที่เปิดเผยถึงขนาดวิญญูชนจะพึงเข้าใจได้หรือไม่ว่าบิดาได้
รับรองแล้วว่าเป็นบุตร ถ้าพึงเข้าใจเช่นนั้นได้ก็ถือว่าเป็นการรับรองแล้ว^(๘๗)

๒. เห็นว่าแนววินิจฉัยของศาลฎีกาดังกล่าวนี้ก่อให้เกิดความ
เป็นธรรม แต่มาตรา ๑๖๒๗ มุ่งหมายจะให้โยงไปใช้บทบัญญัติใน บรรพ ๕
ว่าด้วยการที่บิดารับเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย โดยวิธีสมรสกับมารดาหรือ
จดทะเบียนบุตรนอกสมรสเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายหรือมิฉะนั้นก็ต้องมีการฟ้อง
คดีขอให้รับเด็กเป็นบุตรตาม มาตรา ๑๕๒๔ โดยเฉพาะ ไม่ใช้ความมุ่งหมาย
ของมาตรา ๑๖๒๗ ในบรรพ ๖ จะมาสร้างวิธีรับรองบุตรนอกกฎหมายขึ้นเป็น
พิเศษเพราะไม่ใช่เรื่องของบรรพ ๖ ซึ่งเป็นกฎหมายมรดกไม่ใช่กฎหมาย
ครอบครัว ทั้งวิธีก็ไม่มีบัญญัติไว้ในบรรพ ๖ เหมือนที่มีในบรรพ ๕ ว่าการ

(๘๗) คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๐๕/๒๔๘๔ วินิจฉัยว่า "บุตรนอกกฎหมายที่บิดา
รับรองแล้วไม่จำเป็นต้องเป็นการรับรองในทางจดทะเบียนบุตร การรับรอง
โดยริยาความประพฤติเป็นที่เปิดเผยก็ยอมเพียงพอให้บุตรนอกกฎหมายนั้นมี
สิทธิรับมรดกเหมือนบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย"

คำพิพากษาฎีกาที่คัดสินทำนองเดียวกัน ได้แก่ คำพิพากษาฎีกา
๓๒๐/๒๔๘๖, ๑๕๐๓/๒๔๘๗, ๓๔๑/๒๕๐๒, ๓๒๑-๓๒๒/๒๕๐๔ เป็นต้น

ไซค์ จารุจินดา, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๖-๕๗

สอาด นาวิเจริญ, คำบรรยายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
บรรพ ๖ ว่าด้วยมรดก พิมพ์โดยแผนกคำสอนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๐๒ หน้า ๒๒-๒๔

รับรองบุตรนอกกฎหมายจะต้องรับรองอย่างไรทั้ง ๆ ที่ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า
มาตรา ๑๖๒๗ ในบรรพ ๖ เมื่อนำรับรองบุตรนอกกฎหมายนอกเหนือไป
จากการรับรองบุตรชอบด้วยกฎหมายตามบรรพ ๕ และศาลฎีกายังคงอาศัย
พฤติการณ์ทั่วไปตาม มาตรา ๑๕๒๔ ในบรรพ ๕ ในการพิจารณาอยู่นั้นเอง (๘๘)

ความเห็นนี้ไม่มีคำพิพากษาศาลฎีกาสันับสนุน แต่มีผู้สนับสนุนโดยให้
เหตุผลที่มีน้ำหนักและน่าฟังว่า (๘๙)

"บทบัญญัติ มาตรา ๑๖๒๗ มีถ้อยคำแตกต่างกันกับต้นร่าง
เดิมที่คณะกรรมการร่างประมวลกฎหมายสมัยก่อนได้ยกร่างขึ้นเพียง
เล็กน้อยเท่านั้น (๙๐) เหตุผลเท่าที่ปรากฏในคำอธิบายของต้นร่าง
เดิมคือ มาตรานี้ประสงค์จะให้เข้ากันกับบรรพ ๕ และเพื่อแก้ไขข้อสงสัย
เกี่ยวกับการรับมรดกแทนที่กัน"

จากคำอธิบายนี้จะเห็นได้ว่า การให้เข้ากันกับบรรพ ๕ นั้นผู้ร่าง
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ประสงค์จะมุ่งหมายถึงการทำให้เด็กเป็นบุตร
ชอบด้วยกฎหมายตามบรรพ ๕ นั้นเอง ถ้อยคำในภาษาอังกฤษก็ได้ใช้คำว่า

(๘๘) ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๒๑-๕๒๒

(๘๙) อมร จันทรสัมบูรณ์ คร., คำบรรยายเรื่องความเป็นบุตรชอบด้วย
กฎหมายและความเป็นบุตรไม่ชอบด้วยกฎหมาย ชั้นปริญญาโท หน้า ๑๒-๑๕

(๙๐) ต้นร่างเดิม มาตรา ๓๔ "บุตรที่บิดารับรองแล้วและบุตรบุญธรรม
นั้น เป็นผู้สืบสันดานโดยตรงโดยเงื่อนไขเดียวกันกับบุตรชอบด้วยกฎหมายแห่ง
ประมวลกฎหมายนี้"

has been legitimated ในชั้นการตรวจพิจารณาว่าประมวลกฎหมาย
 แห่งและพาณิชย์ของคณะกรรมการข้าราชการของสภาผู้แทนราษฎรใน มาตรา ๑๖๒๑
 ที่ว่า "บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว" ได้มีสมาชิกสภาผู้แทนขอแปร
 ญัตติแก้คำว่า "รับรองแล้ว" ให้เป็น "จดทะเบียนว่าเป็นบุตรภายหลัง"
 แต่ในที่สุดก็ได้มีการแก้ไขตามข้อเสนอแปรญัตตินั้น ทั้งนี้เข้าใจว่าผู้ร่างฯ
 คงจะชี้แจงว่าคำว่า "รับรองแล้ว" นั้นย่อมหมายถึงการทำให้เด็กเป็นบุตร
 ชอบด้วยกฎหมายโดยประการอื่น ๆ อีกด้วย คือการสมรสของบิดามารดา
 ในภายหลังหรือโดยมีคำพิพากษาให้ชายรับเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย
 ส่วนเหตุผลในเรื่อง "การรับมรดกแทนที่" ในคำอธิบายนั้น
 อาจกล่าวได้ดังนี้คือ ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กที่ถูกทำให้เป็นบุตรชอบด้วย
 กฎหมายด้วยการรับรองบุตร (หรือระหว่างบุตรบุญธรรม) กับชายหรือหญิง
 ผู้รับรอง (หรือกับผู้รับบุตรบุญธรรม) เป็นที่เข้าใจตามหลักทั่วไปว่าความ
 สัมพันธ์ทางเครือญาติมีอยู่ระหว่างตัวเด็กกับชายหรือหญิงผู้รับรอง (หรือผู้
 รับบุตรบุญธรรม) เท่านั้น ไม่ได้ขยายไปถึงญาติ บุพการี หรือผู้สืบสันดาน
 ของชายหญิงผู้รับรองหรือบุตรเลย ฉะนั้นผู้ร่างจึงได้บัญญัติเสียให้ชัดว่าใน
 กรณีเช่นนี้ผู้สืบสันดานของเด็กที่ถูกทำให้เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย (หรือ
 บุตรบุญธรรม) มีสิทธิในการรับมรดกแทนที่คือผู้สืบสันดานของเด็กมีความ
 สัมพันธ์ทางเครือญาติกับบิดามารดาของผู้ที่ทำให้เด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย
 ความข้อนี้จะเห็นได้ชัดถ้าหากเข้าใจตามแนวกฎหมายทั่วไปคือ
 "การรับรองบุตร" เป็นคนละวิธีกับการทำให้เด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย
 ความสัมพันธ์ทางเครือญาติที่เกิดจากการรับรองบุตรไม่เหมือนกับความ
 สัมพันธ์ทางเครือญาติที่เกิดจากการทำให้เด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย
 แต่ผู้ร่างของเราได้นำเอาวิธีการทั้งสองมารวมกันคือเป็น legitimation
 ทั้งสิ้น โดยให้มีไว้หลายกรณี เช่น โดยการสมรสของบิดามารดาในภายหลัง

โดยการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตร ฯลฯ

ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับความเห็นที่ ๒ แม้ว่าผลของการที่มีคำพิพากษาดังกล่าวจะมีผลดี เป็นการแก้ปัญหากรณีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายภายหลังที่บิดาตายไปแล้วให้รับมรดกได้ถ้าสามารถนำสืบได้ถึงพฤติการณ์ที่บิดารับรองว่าเป็นบุตร เมื่อบิดามีชีวิตอยู่ก็ตาม ถ้าพิจารณาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ ๕ แล้วจะเห็นว่าเหตุขัดข้องที่แท้จริงที่ทำให้ศาลฎีกาต้องสร้างสถานะของบุตรขึ้นใหม่โดยไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายรับรองไว้ชั้นโดยการแปลมาตรา ๑๖๒๗ ดังกล่าวก็เพราะ มาตรา ๑๕๓๐ ไม่ได้บัญญัติให้การทำให้เด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายมีผลย้อนหลังไปถึงวันที่เด็กเกิดตามหลักสากล ทั้งนี้เนื่องจากผู้ร่างฯ ได้นำหลักการทำให้เด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายกับการรับรองบุตรมารวมกัน ฉะนั้นผู้ร่างฯ จึงนำหลักไม่มีผลย้อนหลังมาใช้แก่ทุกกรณี เมื่อหลักการความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายไม่มีผลย้อนหลังทำให้ขาดความเป็นธรรม ก็ควรแก้ไข มาตรา ๑๕๓๐ เสียใหม่ เพราะการแปลมาตรา ๑๖๒๗ ดังกล่าวจะทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการตีความมากมาย เช่น การที่บิดารับรองเด็กโดยวิธีดังกล่าวได้ จะตีความในเรื่องความคุ้มครองเด็กอย่างไร จะให้การรับรองต้องมีความยินยอมของเด็กหรือไม่ ถ้ารับรองแล้วจะคัดค้านได้หรือไม่ เป็นต้น ทั้งนี้เพราะกฎหมายไม่ได้บัญญัติไว้เลย เมื่อเป็นเช่นนี้ประโยชน์เพียงเพื่อให้เด็กได้รับมรดกของบิดาในกรณีดังกล่าวย่อมไม่คุ้มกับผลเสียหายที่เด็กจะได้รับเพราะผู้รับรองบุตรไม่แน่ใจว่าจะเป็นบิดาที่แท้จริงของเด็กเสมอไป และเด็กก็ไม่แน่ใจว่าจะตายภายหลังบิดาเสมอไปด้วย นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ภริยาและบุตรชอบด้วยกฎหมายคนอื่น ๆ เพราะชายหญิงอยู่กินด้วยกันมา ผู้คู่สมรสที่เก็บหอมรอมริบได้สินสมรสมาด้วยกัน พอชายตายลูกของคนอื่นกลับมามีส่วนแบ่งจากสินสมรสเท่า ๆ กันกับบุตรชอบด้วยกฎหมาย

ข้าพเจ้าเชื่อว่าผู้ร่างฯ ได้มองเห็นปัญหานี้ดี ฉะนั้นจึงเป็นไปได้
 ว่าเจตนาของผู้ร่างฯ จะให้มาตรา ๑๖๒๑ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยการรับรองบุตร
 ตามธรรมชาติตามความเห็นที่ ๑ ซึ่งเหตุผลในการร่างมาตรานี้ผู้ร่างฯ ก็ได้
 ให้ไว้ชัดแจ้งที่กล่าวมาแล้ว นอกจากนี้ในการร่าง ผู้ร่างฯ ได้แบบอย่างมาจาก
 ประมวลกฎหมายบราซิล มาตรา ๑๖๐๕^(๔๑) แต่ได้ตัดถ้อยคำที่เกี่ยวกับบุตร
 ตามธรรมชาติ และบุตรที่ถูกรับรองออกเสียคงเหลือไว้แต่เพียง ๒ กรณีคือ
 บุตรชอบด้วยกฎหมายและบุตรบุญธรรม

เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่าการรับรองบุตรตามธรรมชาติ
 โดยใจสมัครไม่ได้มีในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เลย

๔.๔ การรับรองโดยถูกบังคับ

การรับรองโดยถูกบังคับนี้ กฎหมายของประเทศต่าง ๆ แบ่ง
 ออกเป็น ๒ ระบบคือ

(๑) ระบบที่ยอมให้บุตรฟ้องได้เมื่อเข้าเงื่อนไขบางประการ
 ได้แก่ จีนและฟิลิปปินส์

(๒) ระบบที่ยอมให้ฟ้องได้โดยไม่มีเงื่อนไข คือเพียงแต่มีข้ออ้าง
 อย่างเดียวว่าได้เกิดจากชายผู้เป็นสามีของมารดาที่ฟ้องได้ ได้แก่ ญี่ปุ่น
 และเกาหลี

(๔๑) ประมวลกฎหมายแพ่งบราซิล มาตรา ๑๖๐๕ "For the
 effects of Succession, legitimated, acknowledged,
 natural and adoptive children are equal (Se equiparum)
 to legitimate children"

๔.๔.๑ ระบบที่ยอมให้บุตรฟ้องได้เมื่อเข้าเงื่อนไขบาง

ประการ

กฎหมายของประเทศต่าง ๆ กำหนดเงื่อนไขไว้คล้ายคลึงกันดังต่อไปนี้

๑. เมื่อมีการลักพาหรือข่มขืนกระทำชำเราในระยะเวลาตั้งครบกั ใต้แก่ จีน และฟิลิปปินส์^(๔๒)
๒. เมื่อความเป็นบิดาอาจพิสูจน์โดยเอกสารของบิดาตามธรรมชาติ ใต้แก่ จีน^(๔๓)
๓. เมื่อบิดามารดาได้อยู่กันฉันท์สามีภริยาโดยเปิดเผยในระยะเวลาตั้งครบกั ใต้แก่ ฟิลิปปินส์ จีน^(๔๔)
๔. เมื่อเด็กได้ครอบครองสถานะของบุตรตามธรรมชาติ เช่น เด็กได้รับความอุปการะเลี้ยงดู ให้การศึกษาหรือการแนะนำเด็กต่อสังคม ฯลฯ ซึ่งการกระทำนี้ต้องกระทำโดยผู้ถูกอ้างว่าเป็นบิดาหรือเป็น

(๔๒) ประมวลกฎหมายแพ่งจีน มาตรา ๑๐๖๗ (๓) "เมื่อมารดาตั้งครบกั เนื่องจากถูกข่มขืนหรือลักพาโดยบิดาตามธรรมชาติ"

ประมวลกฎหมายแพ่งฟิลิปปินส์มาตรา ๒๘๓ (๑) "ในกรณีที่มีการข่มขืน ลักพาหรือล่อลวงในระยะเวลาไม่มากไม่น้อยกว่าระยะเวลาตั้งครบกั"

(๔๓) ประมวลกฎหมายแพ่งจีน มาตรา ๑๐๖๗(๒) "เมื่อความเป็นบิดาถูกพิสูจน์จากเอกสารของบิดาตามธรรมชาติ"

(๔๔) ประมวลกฎหมายแพ่งฟิลิปปินส์ มาตรา ๒๘๓ (๓) "เมื่อเด็กปฏิเสธขณะที่มารดาถิ่นอยู่ฉันท์สามีภริยากับบุคคลที่ถูกอ้างว่าเป็นบิดา"

ประมวลกฎหมายแพ่งจีนมาตรา ๑๐๖๗ (๑) "เมื่อมีข้อเท็จจริงปรากฏว่าบิดาตามธรรมชาติและมารดาได้ถิ่นอยู่ฉันท์สามีภริยาในระยะเวลาตั้งครบกั"

การกระทำของครอบครัวของบิดาก็ได้ ได้แก่ฟิลิปินส์^(๙๕)

๕. เมื่อเด็กมีพยานหลักฐานใด ๆ หรือพิสูจน์ว่าจำเลยเป็นบิดา^(๙๖) เช่น การลงลายมือชื่อในสมุดรายงานของโรงเรียนในฐานะบิดา^(๙๗) การเขียนบันทึกประจำวัน^(๙๘) จดหมายรัก^(๙๙) เป็นต้น
ได้แก่ ฟิลิปินส์

๖. เมื่อมารดาได้ร่วมประเวณีกับบิดาตามธรรมชาติ เนื่องจากเขาได้ใช้อำนาจในทางที่ผิด ได้แก่ เงิน(๑๐๐)

๔.๔.๑.๑ ข้อยกเว้นเกี่ยวกับเงื่อนไขการฟ้องขอให้ศาลบังคับให้บิดารับเด็กเป็นบุตรตามธรรมชาติ

(๙๕) ประมวลกฎหมายแพ่งฟิลิปินส์ มาตรา ๒๘๓ (๒) "เมื่อเด็กได้ครอบครองฐานะของบุตรตามธรรมชาติของผู้ที่ถูกรู้ว่าเป็นบิดาติดต่อกัน โดยการกระทำของฝ่ายหลังหรือครอบครัวของเขา"

(๙๖) ประมวลกฎหมายแพ่งฟิลิปินส์ มาตรา ๒๘๓ (๔) "เมื่อเด็กมีพยานหลักฐานใด ๆ หรือพิสูจน์ว่าจำเลยเป็นบิดา"

(๙๗) Joaquin V. Joaquin, 60. Phil. 395

(๙๘) Varela V. Villamueva et al, G.R. No. L-3052
June 29, 1954

(๙๙) Lagdameo V. Lagdameo (C. A.) G.R. No. 10166
R.F. 19, 1954

(๑๐๐) ประมวลกฎหมายแพ่งเงินมาตรา ๑๐๖๗ (๔) "เมื่อมารดาได้ร่วมประเวณีกับบิดาตามธรรมชาติเพราะเขาใช้อำนาจในทางที่ผิด"

แม้กรณีจะเข้าเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนดไว้ก็ตาม ศาลจะไม่รับฟ้อง ถ้าเข้าข้อยกเว้นซึ่งกฎหมายกำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

๑. ถ้าภายในระยะเวลาตั้งครรภ์ มารดาได้ร่วมประเวณีกับบุคคลที่ ๓ หรือมีชีวิตสำส่อน เสเพล ใต้แก๊ จิ้น (๑๐๑) สำหรับฟิลิปปินส์ ไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้ แต่พอจะเทียบเคียงกับคำพิพากษากฎีกา (๑๐๒) เรื่องหญิงถูกข่มขืนโดยชายหลายคน ไม่อาจทราบได้ว่าใครเป็นบิดาของเด็ก ซึ่งวินิจฉัยว่าในกรณีนี้ไม่มีใครเป็นบิดาของเด็กเลย แต่ทุกคนต้องร่วมจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูเด็ก

๔.๔.๑.๒ ผู้มีอำนาจฟ้อง

อำนาจฟ้องให้บิดาตามธรรมชาติรับรองบุตรนั้น โดยหลักแล้วเป็นสิทธิเฉพาะตัวของบุตร (๑๐๓) แม้กฎหมายบางประเทศจะกำหนดให้มารดาหรือผู้แทนโดยชอบธรรมเป็นผู้มีอำนาจฟ้องร้องได้ในบางกรณี ก็เป็นการกระทำแทนบุตร ยกเว้น จิ้น (๑๐๔) ที่กำหนดให้มารดาหรือผู้แทนโดย

(๑๐๑) ประมวลกฎหมายแพ่งจีน มาตรา ๑๐๖๘ "บทบัญญัติในมาตราก่อน ไม่อาจใช้ได้ เมื่อภายในระยะเวลาตั้งครรภ์มารดาได้ร่วมประเวณีกับบุคคลที่ ๓ หรือมีชีวิตสำส่อน เสเพล"

(๑๐๒) People V. Velt et al, 43 O.G. No. 9, p. 65

(๑๐๓) Paras, op. cit., p. 539

(๑๐๔) ประมวลกฎหมายแพ่งจีน มาตรา ๑๐๖๓ "มารดาหรือผู้แทนโดยชอบธรรมของบุตรนอกสมรสอาจฟ้องขอให้บิดาตามธรรมชาติรับรองบุตรในกรณีดังต่อไปนี้..."

โดยชอบธรรมเป็นผู้ฟ้องโดยตรง

๔.๔.๑.๓ การฟ้องขอให้รับเด็กเป็นบุตรตามธรรมชาติจะต้องฟ้องใคร
เป็นจำเลย

โดยหลักแล้วการฟ้องคดีดังกล่าวจะต้องฟ้องผู้ถูกอ้างว่าเป็นบิดา (๑๐๕)
ในกรณีที่ผู้ถูกอ้างว่าเป็นบิดาถึงแก่ความตาย ประมวลกฎหมายแพ่งเงินและ
ฟิลิปปินส์ไม่ได้บัญญัติไว้ว่าให้ฟ้องใครเป็นจำเลย ได้แก่ มีคำอธิบาย
ประมวลกฎหมายฟิลิปปินส์อธิบายว่า ในกรณีที่ผู้ถูกอ้างว่าเป็นบิดาถึงแก่
ความตายให้ฟ้องทายาทแทน (๑๐๖)

๔.๔.๑.๔ ข้อห้ามพิเศษไม่ให้ฟ้องผู้ถูกอ้างว่าเป็นบิดาตามกฎหมาย
ฟิลิปปินส์

๑. ห้ามฟ้องชายผู้ที่มีคู่สมรสแล้วและการสมรสยังคงอยู่เป็น
จำเลย เมื่อการตั้งครรภ์ได้เกิดขึ้นเมื่อเขามีการสมรสแล้ว (๑๐๗)

๒. ห้ามฟ้องชายผู้ซึ่งเป็นญาติโดยการสมรส
ของมารดาหรือญาติข้างมารดาในชั้นที่กฎหมายห้ามทำการ
สมรสกัน (๑๐๘)

๓. ถ้ามารดาเป็นหญิงมีสามี เด็กยังคงเป็นบุตรชอบด้วย
กฎหมายของสามี จะฟ้องผู้ที่ถูกอ้างว่าเป็นบิดาให้รับรองบุตรได้เฉพาะ

(๑๐๕) Paras, op. cit., p. 539

ประมวลกฎหมายแพ่งเงิน มาตรา ๑๐๖๗ กู (๑๐๓)

(๑๐๖) Paras, Ibid., p. 540

(๑๐๗) Paras, Ibid., p. 536

(๑๐๘) Paras, op. cit., 514

กรณีที่มีเหตุเกี่ยวข้องกับชาติวงศ์ (ethnic)^(๑๐๘) เข้ามาแทรกเท่านั้น

๔.๔.๑.๕ อายุความฟ้องร้อง

๑. อายุความฟ้องร้องสำหรับเด็ก ให้เด็กฟ้องได้ตลอดเวลา
ที่ผู้ถูกอ้างว่าเป็นบิดามีชีวิตอยู่ ยกเว้นกรณีที่บิดาได้ตายในขณะที่เด็กยังเป็น
ผู้เยาว์ให้เด็กฟ้องได้ก่อนระยะเวลา ๔ ปี นับแต่บรรลุนิติภาวะ และกรณีที่
ภายหลังการตายของบิดาหรือมารดา เอกสารการรับรองบุตรได้หายไปให้
เด็กฟ้องได้ภายใน ๔ ปี นับแต่ได้หาเอกสารดังกล่าวพบ ได้แก่ ฟิลิปินส์^(๑๑๐)

(๑๐๘) ethnic reasons ตามคำพิพากษาฎีกาฟิลิปินส์ คงมีเฉพาะ
เรื่องการตรวจเลือดเท่านั้น (Lee Sing V. Coll of Customs, 59,
Phil. 147)

ประมวลกฎหมายแพ่งฟิลิปินส์มาตรา ๒๕๖ "ถ้าภริยามีชีู้ในระยะ
เวลาตั้งครรภ์ แต่ไม่มีเหตุที่เป็นไปไม่ได้ในทางร่างกายในการร่วมกันระหว่าง
สามีภริยาดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๕ เด็กดังกล่าวจะถูกสันนิษฐานว่าเป็นบุตร
ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ถ้าปรากฏอย่างชัดเจนให้เหตุผลทางชาติวงศ์ว่าเป็นไป
ไม่ได้ว่าเป็นบุตรของสามี เพื่อความมุ่งหมายแห่งมาตรานี้ การมีชีู้ของภริยา
ไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ในคดีอาญา"

(๑๑๐) ประมวลกฎหมายแพ่งฟิลิปินส์มาตรา ๒๕๕ "การฟ้องขอให้
รับรองบุตรตามธรรมชาติ อาจทำได้ตลอดชีวิตของบิดา ผู้ต้องขอสันนิษฐาน
ความเป็นบิดา ยกเว้นกรณีดังต่อไปนี้

๑. ถ้าบิดาหรือมารดาตายขณะที่เด็กยังไม่บรรลุนิติภาวะซึ่ง
ในกรณีดังกล่าวเด็กอาจฟ้องก่อนระยะเวลา ๔ ปีนับแต่บรรลุนิติภาวะได้
๒. ถ้าภายหลังการตายของบิดา หรือมารดา ต้องแสดงหลักฐาน
ไม่เคยมีมาก่อนหรือแสดงว่าบิดามารดาได้รับรองเด็กไว้

๒. อายุความฟ้องร้องโดยมารดาหรือผู้แทนโดยชอบธรรม
ของเด็ก ให้ฟ้องได้ภายในระยะเวลา ๕ ปีนับแต่เด็กเกิด ได้แก่ จีน (๑๑๑)

๔.๔.๑.๖ การพิจารณาคดี

เมื่อโจทก์นำสืบได้ตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด จำเลยไม่อาจ
นำสืบหักล้างได้ ศาลจะตัดสินให้โจทก์เป็นบุตรตามธรรมชาติของจำเลย

๔.๔.๑.๗ ผลของการ เป็นบุตรตามธรรมชาติที่รับรองแล้ว

(๑) เวลาเริ่มต้นของความเป็นบุตรตามธรรมชาติที่รับรองแล้ว
โดยหลักย้อนหลังไปจนถึงวันที่เด็กเกิด แต่สิทธิที่ได้รับมาแล้วของบุคคลที่ ๓
จะไม่ถูกกระทบกระเทือน ได้แก่ ญี่ปุ่น อิตาลี ฟิลิปปีนส์ สวิส เยอรมัน (๑๑๒)

(๑๑๐)

ในกรณีการฟ้องคดีให้ฟ้องได้ภายในเวลา ๕ ปีนับแต่ได้พบเอกสารนั้น"

(๑๑๑)

ประมวลกฎหมายแพ่งจีน มาตรา ๑๐๖๗ วรรคท้าย "สิทธิใน
การฟ้องคดีตามวรรคก่อนจะสิ้นสุดลงถ้าไม่ฟ้องภายใน ๕ ปีนับแต่เด็กเกิด"

(๑๑๒)

ประมวลกฎหมายแพ่งญี่ปุ่น มาตรา ๑๘๔ "การรับรองจะมีผล
ย้อนหลังไปจนถึงวันที่เด็กเกิด อย่างไรก็ตาม สิทธิที่ได้รับมาแล้วโดยบุคคลที่ ๓
ก่อนเวลาดังกล่าวจะไม่ถูกกระทบกระเทือน

Cass., 20 Maggio 1961, n. 1196, Giust, civ.,
Mass 1961, 517

Logdameo V. Logdameo, (C.A.) G.R. No. 10166-R
Febia 1953, Bales et el V. Ponce Eurile, No. L-12894
Sept. 30, 1960

และฝรั่งเศส อย่างไรก็ตาม บางประเทศเช่น ฝรั่งเศส(๑๑๓) คงมีข้อปลีกย่อยซึ่งเป็นข้อยกเว้นในบางกรณีคือ โดยทั่วไปแล้วตามประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศส ได้บัญญัติให้ การรับรองมีผลย้อนหลังไปจนถึงวันที่เด็กเกิด แต่ในกรณีที่เพื่อประโยชน์ของเด็ก เช่น กรณีที่บิดามารดาได้ให้ทรัพย์สินแก่เด็กในกรณีมารดา การย้อนหลังอาจย้อนไปจนถึงวันที่มีการตั้งครรภ์

(๒) ผลของการรับรองระหว่างผู้รับรองและผู้ถูกรับรองโดยหลักการรับรองย่อมมีผลเฉพาะบิดามารดาผู้ซึ่งรับรองกับเด็กเท่านั้น ในการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับผลของการรับรองนี้ ถ้าไม่ได้บัญญัติไว้โดยตรง

(๑๑๒)

ประมวลกฎหมายแพ่งสวิส มาตรา ๓๐๒ "เด็กเกิดนอกสมรส ข้อเท็จจริงได้แก่การเกิดของเด็กซึ่งก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเด็กไม่ชอบด้วยกฎหมายกับมารดาของเขา

เช่นเดียวกันระหว่างเด็กและบิดาของเขาไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน เว้นแต่จะได้รับการรับรองเป็นทางการหรือโดยคำพิพากษา"

สำหรับประมวลแพ่งเยอรมันไม่มีบทบัญญัติไว้โดยตรง แต่ให้มีการเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูย้อนหลังได้ ซึ่งแสดงว่าการรับรองมีผลย้อนหลังไปจนถึงวันที่เด็กเกิดในตัว ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน มาตรา ๑๖๑๕ "เด็กอาจเรียกร้องค่าอุปการะเลี้ยงดูได้ แม้กระทั่งในเวลาที่ผ่านมาแล้ว ซึ่งค่าอุปการะเลี้ยงดูนี้ได้ถึงกำหนดชำระก่อนมีการรับรองหรือกำหนดโดยกฎหมาย"

(๑๑๓) Planiol, *op. cit.*, p. 816

Dejon Dec. 18, 1891 D 92.2.217 S.92.2.44

เช่น อิตาลี(๑๑๔) ก็จะมีการบัญญัติรวม ๆ ไว้ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง บิดามารดาผู้รับรองกับบุตร โดยแสดงให้เห็นว่าเฉพาะบิดามารดา ผู้รับรอง กับบุตรที่ถูกรับรองเท่านั้นที่มีสิทธิต่อกัน ได้แก่ สวิส ฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น(๑๑๕) หรือเขียนไว้ในเรื่องสิทธิของบุตร ได้แก่ ฟิลิปปินส์(๑๑๖)

๔.๔.๒ ระบบที่ยอมให้ฟ้องโดยไม่มีเงื่อนไข

๔.๔.๒.๑ ผู้มีอำนาจฟ้อง

เป็นไปตามหลักทั่วไปคือ เด็กและในกรณีที่เด็กไม่อยู่ในฐานะที่จะฟ้องเองได้ ได้แก่กรณีเด็กเป็นผู้เยาว์ หรือถึงแก่ความตาย กฎหมาย

(๑๑๔) ประมวลกฎหมายแพ่งอิตาลี มาตรา ๒๔๘ "ผลของการรับรอง มีผลเฉพาะบิดามารดาผู้ซึ่งทำการรับรอง

(๑๑๕) ประมวลกฎหมายสวิส มาตรา ๓๒๕ "กรณีเด็กถูกรับรองโดย สัมภักใจหรือมีการประกาศแสดงความเป็นบิดา ผลของการรับรองเกี่ยวกับ สถานะของเขา เขาได้สิทธิในการใช้นามสกุลของบิดาและสิทธิในฐานะเป็น พลเมือง มีความสัมพันธ์กับบิดาเช่นเดียวกับครอบครัวของมารดา"

Planiol, op. cit., pp. 816-817

ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน มาตรา ๑๖๑๕ d ทู (๑๔๖)

ประมวลกฎหมายแพ่งญี่ปุ่น มาตรา ๘๑๘ (๔) อำนาจปกครอง เหนือเด็กที่ถูกรับรองโดยบิดาจะใช้โดยบิดา

(๑๑๖) ประมวลกฎหมายฟิลิปปินส์ มาตรา ๒๘๒ "บุตรตามธรรมชาติ ที่ถูกรับรองแล้วมีสิทธิ

(๑) ใช้นามสกุลของบิดามารดาผู้รับรอง

(๒) ได้รับความอุปการะเลี้ยงดูจากบิดามารดาเช่นว่า"

เกาหลีและญี่ปุ่น กำหนดให้ผู้แทนโดยชอบธรรมของเด็กฟ้องแทนในกรณีของเด็ก
 ยังเป็นผู้เยาว์ และให้ผู้สืบสันดานโดยตรงของเด็กฟ้องแทนในกรณีเด็กถึงแก่
 ความตาย (๑๑๑)

๔.๔.๒.๒ ผู้ฟ้องลูกฟ้อง

๑. ต้องฟ้องบิดาหรือมารดาถ้าบิดาหรือมารดาตาย การฟ้อง
 คดีขอให้รับรองบุตร ต้องฟ้องต่อพนักงานอัยการ ได้แก่ เกาหลี (๑๑๔)

(๑๑๑) ประมวลกฎหมายแพ่งเกาหลี มาตรา ๘๖๓ "เด็กหรือผู้สืบ
 สันดานโดยตรงหรือผู้แทนโดยชอบธรรมของทั้ง ๒ คนอาจฟ้องบิดาหรือมารดา
 เรียกร้องการรับรองบุตรโดยบิดาหรือมารดา"

ประมวลกฎหมายแพ่งญี่ปุ่นมาตรา ๑๘๑ "เด็กหรือผู้สืบสันดาน
 โดยตรงของเด็กหรือผู้แทนโดยชอบธรรมของทั้ง ๒ คนอาจฟ้องขอให้รับรอง
 บุตรได้ อย่างไรก็ดี สิทธินี้ไม่อาจใช้ได้ภายในเวลา ๓ ปีนับแต่บิดาหรือ
 มารดาได้ถึงแก่ความตาย ได้ผ่านพ้นไปแล้ว"

(๑๑๔) ประมวลกฎหมายแพ่งเกาหลี มาตรา ๘๖๓ กู (๔๔)
 มาตรา ๘๖๔ "ในกรณีที่กล่าวไว้ใน ๒ วรรคก่อน ถ้าบิดาหรือ
 มารดาของเด็กได้ตายลง การฟ้องคดีขอให้รับรองบุตรอาจทำต่อพนักงาน
 อัยการภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่รู้ถึงการตายของบิดาหรือมารดา"

๒. ต้องฟ้องบิดาหรือมารดา^(๑๑๘) ในกรณีที่บิดาหรือมารดาถึงแก่ความตาย กฎหมายไม่ได้บัญญัติไว้ว่าให้ฟ้องใครได้ ได้แก่ ญีปุ่น

๔.๔.๒.๓ อายุความฟ้องร้อง

๑. เด็กหรือผู้สืบสันดานโดยตรงของเด็กหรือผู้แทนโดยชอบธรรมของคนทั้ง ๒ อาจฟ้องขอให้รับรองบุตรตามธรรมชาติได้ทุกเวลาไม่มีอายุความ แต่สิทธิอันนี้ห้ามไม่ให้ฟ้องภายหลังเวลา ๓ ปีนับแต่บิดาหรือมารดาได้ถึงแก่ความตาย ได้แก่ ญีปุ่น^(๑๒๐)

๒. เด็กหรือผู้สืบสันดานโดยตรงของเด็กหรือผู้แทนโดยชอบธรรมของบุคคลที่ ๒ อาจฟ้องขอให้รับรองบุตรตามธรรมชาติได้ทุกเวลาไม่มีอายุความ แต่กรณีที่ยึดบิดาหรือมารดาถึงแก่ความตาย การฟ้องก็ต้องฟ้องภายใน ๑ ปี นับแต่รู้ถึงการตายของบิดาหรือมารดานั้น ได้แก่ เกาหลี^(๑๒๑)

๔.๔.๒.๔ การพิจารณา

โจทก์อาจจะยกข้อเท็จจริงใด ๆ ขึ้นอ้างเพื่อพิสูจน์ว่าจำเลยเป็นบิดาตามธรรมชาติของตน ถ้าจำเลยไม่อาจนำสืบหักล้างได้ ศาลก็ต้องตัดสินว่าจำเลยเป็นบิดาเด็ก

(๑๑๘) ประมวลกฎหมายแพ่งญีปุ่นไม่ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่าการฟ้องขอให้รับรองบุตรจะต้องฟ้องใครเป็นจำเลย แต่ผลของการรับรองมาตรา ๑๘๘ เขียนไว้ชัดว่า "เด็กที่ถูกรับรองโดยบิดา..." ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าในการฟ้องให้รับรอง ถ้าขอให้บิดารับรองก็ต้องฟ้องบิดา

(๑๒๐) ประมวลกฎหมายแพ่งญีปุ่นมาตรา ๑๘๑ กู (๔๔)

(๑๒๑) ประมวลกฎหมายแพ่งเกาหลี มาตรา ๘๖๒-๘๖๓ กู (๔๔)